

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvané pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto poștei.

Abonamentulu se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Program'a pentru adunarea dateloru privitoare la limb'a romàna de B. P. Hasdeu. — Precuvéntare la Album alu bisericeii episcopesci dela Curtea de Argesiu. — Pericope scurte din opulu istoricu titlatu: Luptele Romàniloru în resbelulu din 1877—1878. (Continuare din Nr. 11—12 si fine). — Procesele verbali ale comitetului asociatiunei transilvané pentru literatur'a romàna si cultur'a poporului romànu, ținute în Sibiiu la 29 Iulie, 2 Augustu si 16 Augustu st. n. 1887. — Program pentru adunarea generala a XXVI-a a asociatiunei transilvané pentru literatur'a romàna si cultur'a poporului romànu, care se va tinea in 28 Augustu n. a. c. si dilele urmatóre in Sibiiu. — Program'a adunarei generale. — Raportulu comitetului asociatiunei transilvané pentru literatur'a romàna si cultur'a poporului romànu despre activitatea sa in decursulu anului 1886. — Ratiociniulu despre averea Asociatiunei transilvané pe periodulu dela 1 Ianuarie pàna la 31 Decembre 1886 si proiectulu de bugetu pe anulu 1888. — Consemnarea despre stipendiati si ajutorati. — Conspectu despre membrii noi. — Consemnarea despre membrii repausati. — Conspectulu càrtiloru intrate la biblioteca. — Bibliografia. — Diverse. — Scól'a superióra de fetitie din Sibiiu (colecte).

Programa pentru adunarea dateloru privitoare la limb'a romàna de B. P. Hasdeu.

Acea programa sau daca mai voiti, Cestionariu formulatu de càtra auctorulu seu in 206 de intrebari cu rara agerime de minte, are de scopu a petrunde la tóte tesaurele limbei nóstre, care in scurtulu periodu cam de optuieci de ani, de când parintii nostrii incepusera a ne cultiva limb'a si a'i aduna materialulu ei in vocabularie, éra formele in gramatice, inca totu au mai ramas ascunse de ochii sufletesci ai literatiloru nostrii. Cu alte cuvinte: Avemu trebuintia neaparata se adunam cu totii materialu pentru realizarea excelentelui planu alu unei càrti in adevéru nationale, care apare sub titlu Etymologicum magnum Romaniae.

Ratiunea acestui opu maretu este invederata. Cu propagarea cunoscintieloru, cu inmultirea instituteloru scolastice si a numeróseleru institutiuni in statu, in municipii, in comune, se simte pe anu ce merge totu mai multu necesitatea de a ne inavuti limb'a nóstra nationala pentru toti ómenii din tierile, in care ei se numescu romàni, se simtu cá atari, sunt si voiescu se remàna romàni. Cá si alte câteva limbi, asia si a nóstra apucase prea tare pe calea de a se inprumuta de ici de colo. Imprumutarea in sinesi nu ar merita nici o inputare in tóte acelea casuri, unde ori càtu vomu cauta, nu aflam in limb'a poporului romanescu termini corespundietori la ideile si conceptele necunoscute pàna acum, pe care voimu se ni le càstigam, cá si acelea se devina proprietate a natiunei nóstre, precum sunt ele proprietate a celorlalte natiuni fórte inaintate.

Dara de unde scimu noi ce avemu se inprumutam, de ex. din limb'a latina atàtu cea classica càtu si cea

din evulu mediu sau din limbile neolatine, pre càtu timpu nu amu apucatu a ne aduna la unu locu tóta avuti'a limbei nóstre cu provincialisme cu totu, din gurile toturoru romàniloru de prin tóte tierile locuite de ei? Betranii nostrii cu mijlócele loru fórte subțiri, cum amu dice, mijlóce de sechastrii, de eremiti, au adunatu càtu au pututu in cursulu vietiei loru, fiacare mai multu din provinci'a in care au traitu si au suferitu; au ramas in se tesaure immense ascunse de inaintea loru chiaru si pentru doue vieti de ómeni. Acelea tesaure se aduna acum in dilele nóstre. Pe acelea le cauta, dupa acelea intréba dn. Hasdeu in 206 moduri de trei ani incóce.

Cestionariulu seu s'a tiparitu inainte cu trei ani in câteva mii de exemplarie, din care s'au trimisu in tóte tierile locuite de romàni cu rugare, cá acestu studiu innocentu sè se impartia la literati si la alti carturari. S'au trimisu din ele si in Ardealu preste una miie. Nu scimu inse cum s'a intemplat, cá din acelea abia s'a vediatu pe alocurea câte unu exemplariu. Intr'aceea din regiunile in care acestu cestionariu au ajunsu, precum de ex. in comitatulu Carasiu-Severinu si in comit. Sibiiului, in cursu de unu anu redactiunea dictionariului a si primitu o suma de respunsuri si alte informatiuni de ne spusa valóre, din care au si intratu mai multe in cei patru fasciclii, adeca in tomulu I alu Dictionariului etimologicu, éra lectur'a loru provóca mirarea si bucuria toturoru barbatiloru competenti in materia.

Acestu dictionariu inse va coprinde circa 10 tomuri de câte 40 de cóle inpartite in câte 10 cóle tiparite, si va costa fiacare tomu câte 12 lei noi.

Pentrucá redactiunea se póta lucra necurmatu, are trebuintia, precum se intielege, de materialulu intregu adunatu din tóta Romànimea, ori càtu ar fi acela de bogatu si vastu. Si óre la romàni locuitori in Tran-

silvani'a si in partile Ungariei se nu se afle tesaure fôrte pretioase, dara pâna acuma necunoscute ale limbei nôstre? Se cetimu cestionariulu si elu ne dà respunsu curatu, éra únii docenti dela scólele granitiarie l'au datu in fapta si fôrte frumosu prin operatele lor.

Subscris'a redactiune a cerutu din cestionariu 215 exemplarie câte mai remasesera si le-a impartitu pâna unde au ajunsu acelea. Se simte inse necesitatea de a se retipari acelasi operatu intregu si in acésta fôia, a carei redactiune este obligata prin statutele asociatiunei a conlucra dupa puteri la cultivarea limbei si a literaturii române, fara de care adeverat'a cultura pentru romani ar fi si ar remânea o planta exotica cá si scarii muscalesci, sau cá alte plante noduróse si ghimpóse transplantate din Asi'a septemtrionala in parcuri domnesci, cá curiositati ale naturei.

Pentru comoditatea aceluor ddni literati cunoscatori de viati'a poporului nostru, caroru inse le vine preste mâna a corespunde de a dreptulu cu redactiunea dictionariului etimologicu sau cu delegatiunea academiei române, subscrisulu a luat asupr'a si ingrijirea de a primi aici la Sibiu toate operatele câte s'aru pregati pâna in Decembre a. c. sau celu multu pâna in Februaru 1888 si ale inainta pe spesele sale la destinatiunea lor.

Georgie Baritiu.

Textulu programei dlui Hasdeu este acesta:

„Deschidiendu sesiunea generala a Academiei Române din 1884, M. S. Regele a rostitu următoarele cuvinte:

„Avendu onorulu de a fi membri ai acestei adunari, Regina si Eu, venimu totdeauna cu bucurie in mijloculu D-vóstra, spre a asculta discutiile sciintifice, pe cari le urmarimu cu unu interesu neincetatu. Si cum póte se fie altu-felu, cându lucrarile de capetenie ale Academiei sunt istori'a si limb'a, temeliele existentiei nôstre nationale? Tiér'a datoresce astadi Academiei unu siru de documente istorice, ascunse pâna acum, si cari au fostu scóse din intunericu prin ostenele neobosite ale membrilor ei, respândindu astufeliu o noua lumina asupra trecutului némului românescu. Nu mai puçinu inse trebe se ne ocupamu si de viitoru... de limb'a nôstra, care s'a pastratu neatinsa in câmpiile roditoare ale Dunarei, in plaiurile maretie ale Carpatiloru, aceste tinuturi incântătoare, descrise cu maestria si in o limba asia de curata de poetulu nostru populariu V. Alecsandri. Ce sarcina mai dulce póte avea Academia mi'a decâtu a lua sub paz'a sa acésta limba veche, pe care poporulu o intielege si iubesc? Manñinemu dara aceste frumóse expresiuni intrebuintate de strabuni, si nu ne tememu de cuvinte cari au capetatu de vécuri impamentenirea.

„Superflua non nocent“.

„Ce limba are noroculu de a dispune de patru cuvinte pentru o insusire, care trebe se fie mândri'a fie-carui poporu, care trebe se fie scrisa pe stégulu fia-carei armate: voinicia, vitejia, bravura, eroismu? Se

„ne ferimu inse de o imbelsiugare de expresiuni moderne, care, ne punendu o stavila la timpu, va instraina poporulu limb'a sa.

„Amu fost indemnatu a rosti aceste câte-va cuvinte prin dragostea care amu pentru frumós'a si bogat'a limba romana, si fiindu incredintiutu ca dorinti'a mea — indrasnescu a dice si a Academiei — nu re-

„mane unu *pium desiderium*.
„Supunu dara la chibzuial'a D-vóstre, daca nu ar fi folositoriu de a face unu felu de *Etymologicum magnum Romaniae*, conñendu toate cuvintele vechi, cari almintrelea voru fi perdute pentru generatiunile viitoare.

„Verba volant, scripta manent“.

„Spre a sprijini acésta intreprindere, pentru care patru, cinci, siese ani voru fi trebuinciosi, punu in fia-care anu modest'a suma de siese mii lei la dispositi'a Academiei.

„Intr'adeveru, lucrarea acésta este fôrte intinsa, póte chiaru nemarginita; se ne amintimu inse cuvintele lui Horatiu: *Est modus in rebus, sunt certi denique fines*, si sum convinsu ca oper'a Academiei, care-si va ridica sie-si unu monumentu neperitoriu, va fi inronata de o isbânda fericita“.

Chibzuindu asupra dotatiunii Maiestatii Sale, Academia Româna a binevoitu a'mi incredintia mie indeplinirea Augustei dorintie si a primi totodata urmatorulu prospectu, pe care me crediusemu datoru a i'lu supune spre aprobare:

„Lucrarea, care se va executa din dotatiunea M. S. Regelui, nu va avea in vedere anume limb'a romana literara de astadi, ci mai alesu limb'a cea veche si graiulu actualu alu poporulu cu divergintiele sale dialectale.

Pentru limb'a cea veche voru servi ca fântane:

1. Texturile vechi romane tiparite si manuscrite;
2. Cuvinte sau locutiuni române de prin vechile documente scrise slavonesce sau in alta limba straina;
3. Actele vechi publicate sau inedite scrise romanesce;
4. Vechile dictionare si glosare române manuscrite.

„Pentru graiulu actualu alu poporulu cu divergintiele sale dialectale voru servi ca fântane:

1. Scriitorii moderni fôrte populari, precum Alexandri, Costachi Negruzzi, Anton Pann etc. si unii scriitori de pe la inceputulu secolului;
2. Dictionarele si vocabularele române mai alesu acelea din prim'a jumetate a secolului, dar toate cernute prin excluderea neologismelor;
3. Poesiile poporane, basmele, dicatórele, locutiunile proverbiale etc. publicate sau inedite;
4. Archaisme si provincialisme adunate dea dreptulu din gur'a poporulu, intru câtu graiulu viu conserva pâna astadi elemente disparute din limb'a literara;
5. Terminologi'a tehnica vulgara din istori'a naturala si din viati'a industrial.

„Pentru inavutirea ultimelor doué rubrice, a patra si a cincea, se voru consultá invetiatorii satesci, preoti

si alte persoane de prin sate din toate provinciile locuite de Romani, carora li se va adresa un chestionar ad-hoc, tiparitu intr'unu mare numeru de exemplare sub titlu de: Dotatiunea Carolu I. Programa pentru adunarea datelor privitoare la limba romana. Raspunsurile la acestu chestionar, dupa ce voru fi utilizate, se voru depune in originalu in archiv'a Academiei.

„Stabilita pe aceste baze, lucrarea va da dupa putinta pentru facere cuventu, pe langa traducerea sensului generalu in limba latina sau in cea franceza, urmatoarele rubrice:

a) Form'a cea mai raspandita si formele dialectale vechi si nou;

b) Diferitele acceptiuni cu citarea exemplorului din fantanele indicate mai sus;

c) Filiatiunile istorico-etimologice.

„Spre a fi inlesnitu in sarcina curatu materiala, autorulu, avendu o neaparata trebuinta de celu puin trei tineri cari se lucrea sub directiunea sa, primindu o modesta retributiune, guvernulu va fi rugatu din partea Academiei Romane se ia cu acestu scopu o mesura ce va crede de cuviinta.

„Oper'a intraga urmandu a fi terminata in intervalu de 6 ani, in fia-care anu autorulu va prezenta Academiei o parte din lucrare, insoita de unu raportu despre mersulu ei ulterioru. Tiparirea definitiva se va putea incepe in sesiunea generala din anulu 1885, dupa ce Academia va fi luat cunoscinta de unu specimenu alu operei.“

Grabindume acumu, cu o ora inainte, a da la lumina Chestionarulu, despre care vorbeste prospectulu, imi permitu a atrage atentiunea corespondentilor mei asupra urmatoarelor puncturi:

1°. A nu raspunde la toate chestiunile, ci numai la acelea, in privinta carora corespondentulu e in deplina cunoscinta de cauza;

2°. A areta totdeauna cu precizie localitatea in care se intrebuintia cuventulu;

3°. A insoti fia-care vorba de cateva frase in cari ea figura, pentru a se putea intelege astu-felu mai bine sensulu cuventulu sau deosebitele lui sensuri in gur'a poporului;

4°. A transcrie vorbe si frazele catu se pote mai foneticu, adica intocmai asia cum le rosteste poporulu;

5°. Raspunsurile se adresa: D-lui B. P. Hasdeu la Bucuresti.

1. In ce cuvinte anume poporulu de acolo rosteste curatu pe *a* celu neaccentatu, fara a'lu trece in *ă*, buna ora *malatu* iar' nu *mălatu* si altele?

2. In ce se cuprinde pe acolo, in chipulu de a rosti alu poporului, deosebirea intre sonurile *ă* (z) si *î* sau *â* (x)?

3. Cari sunt cuvintele unde se aude mai bine sonulu (x)?

4. Se dice ore: *sară, fată, masă*, etc., ori *sără, fătă, măsă*, si altele?

5. Sunt ore cuvinte, in cari poporulu rosteste curatu pe *o* celu neaccentatu, fara a'lu trece in *u*, buna ora *dormimă* pentru *durmimă*, *Română* pentru *Română* etc.?

6. Se dice ore *umblu* ori *înblu*? *unghiu* ori *înghiu*? sau cum altu-felu se dice?

7. Sunt ore cuvinte, in cari *ni* nu s'a muiatu in *î*, precum *intânîu* pentru *intâru*, *cunîu* pentru *cûu*, **stranîu* pentru *strău*, *călcânîu* pentru *călcău* etc.?

8. Sunt ore cuvinte, in cari *li* nu s'a muiatu in *i* precum *talîu* pentru *taiu*, *pulîu* pentru *puu*, *liepure* pentru *iepure*, *ureclîe* pentru *urechie* si altele?

9. Se audu ore pe acolo in chipulu de a rosti alu poporului vocale lungi, adica *a* lungitu ca *aa*, *o* ca *oo*, etc.?

10. Se întempla ore, ca poporulu sa rostescă intregu pe *u* dela sfarsitul unui cuventu fara articolu, precum *omu* in locu de *om*, sau la verburi *facu* in locu de *facă* etc.?

11. Nu cumva se rostescă câte o data intregu *i* dela sfarsitul cuventulu, buna-ora *ômeni* pentru *omeni*, *faci* pentru *faci* etc.?

12. Se dice ore *cuvente, mente, mormente, vene, mene*, etc. in locu de *cuvinte, minte, morminte, vine, mine*?

13. Diftongulu *oa* se rostescă elu curatu, adica asia că se s'audia de o potrivă *o* si *a*, ori se aude mai multu numai una din ele si care anume?

14. Diftongulu *ea* se rostescă elu asia că se s'audia bine *e* si *a*, ori se aude mai multu că *ia*?

15. Sunt ore cuvinte, in cari poporulu rostescă *é* sau *ea* acolo unde limba noastră literara de astadi pune pe simplulu *e*, de ex. *plăcere* pentru *plăcere*, *lege* pentru *lege*, *mêrge* pentru *merge* etc.?

16. Sunt ore cuvinte, in cari se rostescă simplulu *e* acolo unde limba noastră literara de astadi pune pe *é*, de ex. *șese* pentru *șese*, *vre* (voesce) pentru *vrea*, si altele?

17. Ce alte particularitati, straine limbei noastre literare de astadi, se observa in privinta vocalelor in graiulu poporului de acolo?

18. Poporulu de acolo cunoste elu numai sonulu *z*? ori ca deosebesce pe *z* de *dz*?

19. *Z* in *Dumnezeu* se rostescă elu tot asia că *z* in *praznicu*, ori altu-felu cumva?

20. Cari sunt anume cuvinte, unde se aude *dz* in locu de *z*?

21. Poporulu de acolo rostescă elu ore pe *r* in două feluri, deosebindu adica pe un *r* virtosu, ceva ca *rr*, de unu *r* môle?

22. In cari cuvinte anume se aude *rr*?

23. Poporulu de acolo preface elu ore pe *f* in *h*, de exemplu *hie* pentru *fie*, *hier* pentru *fier*, *hierbe* pentru *fierbe* etc.?

24. Sunt ore cuvinte, in cari *fi* sau *fi* nu se preface nici odata in *hie* sau *hi*?

25. Sonurile *fie* sau *fi* nu se rostesc ore că *ș* sau chiar că *ci*, buna ora *șeru* sau *ceru* pentru *fieru*?
26. In ce cuvinte preface poporul de acolo pe *v* in *h*, de exemplu *hulpe* pentru *vulpe*, *răhnire* pentru *răvnire* etc.?
27. Sciti ore cuvinte, in cari *h* se preface in *v*?
28. Poporul de acolo nu rostesc elu ore de o potrivă, fara a simți deosebirea de sonuri, *fie* si *hie* sau *vulpe* si *hulpe*?
29. In ce cuvinte poporul preface pe *v* in *g*, de exemplu *ghiu* in locu de *viu*, *ghie* pentru *vie* etc.?
30. Nu se rostesc ore *jiu* sau chiaru *giu* pentru *viu*, si altele de asemenea?
31. Unu *v* la inceputulu cuvintului nu pere elu ore câte o data, rostindu-se buna ora in in locu de *vinu*?
32. In cuvintele *stéua*, *đina*, *réua* etc. nu se aude ore *va* pentru *ua*, adeca *stéva*, *điva* si altele?
33. Deosebesce ore bine poporul de acolo pe *j* (ж) de *gi* и, ori ca le pune pe una in locu de alta, dicéndu de exemplu *giuru* pentru *juru* sau *jinere* pentru *ginere*?
34. Poporul de acolo rostesc elu ore pe *bi* ca *ghi*, de pilda *ghine* pentru *bine*, *cerghi* pentru *cerbi*, *corghi* pentru *corbi* etc.?
35. Poporul de acolo rostesc pe *pi* cá *ki*, de exemplu *kiept* in locu de *pieptu*, *kicior* in locu de *pictoru*, si altele?
36. Nu cumva se rostesc chiar *cept* sau *cicior* in loc de *pieptu* si *pictoru*?
37. Cum se rostesc pluralulu dela *lupu* si dela *popă*, adeca: *lupi*, *luki*, *lupki*, *lupci* sau cum altu-felu?
38. *Mie* si *mielu* cum ore se rostesc, adeca: *nie*, *nielu*, ori *mnie*, *mnielu*, sau cum altufelu?
39. Poporul de acolo rostesc elu in acelasi chipu *mie* (1000) si *mie* (pentru mine) in frasa: „mi-a dat mie o mie de lei“?
40. In ce cuvinte poporul de acolo preface pe *n* intre vocale in *r*, buna ora *pîră* in locu de *pină* si altele?
41. In ce cuvinte poporul de acolo preface pe *r* in *n*, buna ora *fănină* pentru *fărină* etc.?
42. Poporul de acolo nu amesteca ore pe *j* cu *ș*, intrebuintiându pe una in locu de alta?
43. Nu amesteca pe *s* cu *z*?
44. Nu amesteca ore pe *ci* cu *gi*?
45. Cari sunt exemple de toate aceste schimbări de consone in gura poporului, si de alte schimbări de aceiasi fire ce se mai observa pe acolo?
46. Rostesc poporul pe acolo *fluerariu* ori *fluerar*; *măncătoriu* ori *măncător*, *ajutoriu* ori *ajutor*, *cuptoriu* ori *cuptor*, si alte vorbe de acestu felu?
47. Are poporul pe acolo obiceiulu de a dice: l'amu vediutu-lu, te-au bătutu-te, i-amu datu-i, ne-amu întâlnitu-ne, le-au aratatu-le, — cu pronumele repetitu? ori dice numai; l'amu vădutu, i-am datu, ne-amu întâlnitu etc.?
48. Are poporul pe acolo obiceiulu de a dice: ómenii merge, copii dórme, muierile tace, in locu de: ómenii mergu, copiii dormu, muierile tacu?

49. Dice poporul pe acolo *mânile*, *mânule*, *mă-nurile*, ori intraltu-felu? se intrebuintiédia numai o forma? si care? ori se intrebuintiédia mai multe si anume cari?
50. Cari sunt cuvintele, puțin intrebuintiate pe aiuri sau necunoscute, privitoare la clima, adeca la iarna, primavara, vara, tómna, zapada, ghiația, poleiu, arșitia etc.?
51. Cari sunt cuvintele, puțin intrebuintiate pe aiuri sau necunoscute privitoare la positiunea locurilor, buna ora la:
- mare, noianu, toiu, riu, parfu etc.?
- munte, movila, magura, dălma, gruiu etc.?
- codru, padure, rediu etc.?
- stanu, lespede, stinca, cărsia etc.?
- vale, văgăună, grópa, vizuina etc.?
52. Cari sunt pe acolo numirile locale cele mai neobiciuite pe aiuri, si cum 'si esplica sau cum talma-cesce poporul acele numiri?
53. Cari sunt cuvintele, puțin intrebuintate pe aiuri sau necunoscute privitoare la minerale, adeca; pétra, bolovanu, cotrónia, auru, argintu, feru, cositoru, plumbu păcura, etc.?
54. Cari sunt metaforele, figurile sau asemenarile luate de poporu din lumea minerala, adeca: ce felu de lucruri sau de insusiri se asemenédia cu aurulu, ce felu cu argintulu, cu ferulu etc. si cu ce cuvinte anume?
55. Cari sunt cuvintele, puțin intrebuintiate pe aiuri sau necunoscute, privitoare la vegetatiune, adeca partile arborului sau plantei una câte una, crescerea plantei etc.?
56. Cari sunt numirile cele mai neobiciuite pe aiuri ale arborilor selbatici: stejaru, fagu, ulmu, mes-técanu, aninu, bradu, etc?
57. Cari sunt numirile cele mai neobiciuite pe aiuri ale arborilor roditori: pără, mără, prună si altele?
58. Cari sunt pe acolo diferitele, numiri de stru-guri, cu descrierea pe câtu se póte mai pe largu a fie-carii varietati?
59. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la viaa si la lucrarea ei sau la culesu?
60. Cari sunt pe acolo numirile feluriteloru vinuri si cele privitoare la culórea vinului, la gustulu lui, la tă-ria etc.?
61. Cari sunt pe acolo numirile feluriteloru grâne: grâu, ordiu, ovăsu, etc. si daca sunt vre-unele numiri neobiciuite pe aiuri?
62. Cari sunt pe acolo numirile, puțin intrebuintate pe aiuri sau necunoscute, ale legumelor: bobu, mazere, fasole etc.?
63. Sunt ore pe acolo numiri de arbori, de plante, de grâne sau de legume, cari se intrebuintiédia si pe aiuri in tíera, dar cu unu altu intielesu?
64. Cari sunt pe acolo, intr'unu numeru pe câtu se póte mai mare si cu o descriere pe câtu se póte mai lamurita, numirile diferiteloru buruieni, ierburi, si flori?
65. Cari sunt metaforele, figurele sau asemenarile luate de poporu din lumea vegetala, adeca: ce felu de lucruri sau insusiri se asemenédia cu arborulu cutare, cu flórea cutare, cu buruiana cutare etc.?

66. Cari sunt pe acolo numirile, pușinu întrebuintiate pe aiuri sau necunoscute, ale felurilor fiare și dobitoce?
67. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinți'a calului: felurile lui, vrîsta lui, culórea și altele?
68. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinți'a boului și vacei: felurile, vrîsta, culórea și altele.
69. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinți'a berbecului și oiei: felurile, vrîsta, culórea și altele?
70. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinți'a caprei și a porcului: felurile lor, vrîsta, culórea și altele?
71. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinți'a cîinelui: felurile, vrîsta, culórea și altele?
72. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinți'a pisice?
73. Cum se numesc pe acolo deosebite feluri de sióreci?
74. Cum se numesc pe acolo deosebite feluri de vermi?
75. Cum se numesc pe acolo deosebitele feluri de insecte?
76. Cari sunt pe acolo cuvintele despre gîsca, ratia, lebedă, porumbelú sau turturica, cocosiu și gaina și altele?
77. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la albina și la creșterea albinelor?
78. Cari sunt pe acolo cuvintele despre ursu, lupu, vulpe, cerbu sau ciuta și caprióra, vidra, iepure, vevertia, etc.?
79. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la vultur, uliu, coroiu, șoiu și alte paseri rapitoare de acest fel?
80. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la bufnitia sau cucuvae?
81. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la corbu și cióra?
82. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la mierla, sturdiu, ciocárliá, randunica; vrabie, cucu, potárniche etc.?
83. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la coru și la bardia, sau cocostárcu?
84. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la brósca și felurile ei, la ariciu, la viezure etc.?
85. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la siopárta cu felurile ei, și la sierpi cu felurile lor?
86. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la melcu sau culbecu, la scoica, la racu, la paianjenu, la omida, fluturu, lacusta, grieru, furnica, lipitoare etc.?
87. Cari sunt pe acolo numirile felurilor pesci?
88. Cari sunt metaforele, figurele sau asemenarile luate de poporu din lumea animala, adeca: ce felu de lucruri sau însusiri se asemenédia cu fiar'a cutare sau cu dobitocul cutare?
89. Cum se chiama pe acolo sonulu sau glasulu ce scotu felurile fiare sau dobitoce, buna-óra boulu muge, ratia mắcáesce și asia mai incolo pentru tóte animalele, în privinți'a carora se afla în poporu cîte o vorba deosebita?
90. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la vênátóre?

91. Cari sunt țipetele sau strigatele ce obicínuescu vênătorii, fie în privinți'a vênatului, fie în a căniloru de vênatu?
92. Ce felu de numi se dau pe acolo căniloru de vênatu?
93. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinți'a pescariei?
94. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la ciobania, buna-óra felurile de locuintia ciobanésca, uneltele obicínuite de cắtra ciobani, vorbe despre pasiune, despre brándieturi și lapturi cu felurile lor și cu chipulu de a le face etc.?
95. Ce felu de numi dau ciobanii vitelorú cá se deosebésca pe una de alta?
96. Ce felu de numire se dá pe acolo căniloru ciobanesci?
97. Ce deosebire facu ciobanii între unu dulau, unu mosocu sau unu altu-felu de cắine de stána?
98. Cum împartiescu ciobanii diua și cum se chiama la ei fie-care parte a dilei?
99. Cari sunt metaforele, figurele sau asemenarile întrebuintiate de cắtra ciobani în privinți'a deosebitelor lucruri sau însusiri?
100. Au óre ciobanii cuvinte, pe cari nu le întrebuintiédia ceilalti sateni?
101. Cari sunt pe acolo cuvintele pușinu întrebuintiate pe aiuri sau necunoscute, privitoare la plugaria?
102. Cum se numesc deosebitele feluri de câmpu, lucratu și nelucratu?
103. Cum se numesc deosebitele unelte sau scule de plugaria?
104. Cum se numesc, una cắte una, deosebitele parti ale plugului?
105. Cum se numesc, un'a cắte una, deosebitele parti ale carutiei?
106. Cum se numesc, un'a cắte una, deosebitele parti ale mórei?
107. Cum se numesc deosebitele mestesiuguri sau meserie cunoscute pe la tíera?
108. Cum se numesc uneltele de dulgheria, materialulu și apucaturile la lucru ale dulgherilorú?
109. Cum se numesc uneltele de feraria, materialulu și apucaturile la lucru ale ferarului?
110. Cum se numesc uneltele de zidaria, materialulu și apucaturile la lucru ale zidarului?
111. Cum se chiama deosebitele feluri de tieseturi tieranesci, covóre, pándieturi etc.
112. Cum se chiama deosebitele unelte de torsu, tiesutu și cusutu?
113. Cari sunt pe acolo cuvintele, pușinu întrebuintiate pe aiuri sau necunoscute, privitoare la plútire, precum luntre, visla etc.?
114. Cum se chiama deosebitele arme, cu cari se servescu satenii?
115. Ce felu de cuvinte s'au pastratu printre sateni despre armele obicínuite la Romani în trecutu?
116. Cari sunt pe acolo cuvintele, pușinu întrebuintiate pe aiuri sau necunoscute, privitoare la ale casei, precum la zidu, acoperisiu, pórtá, ferestre, vatra, beciu,

curte sau ograda, putiu, patu, scaune sau lavitie, mese, ôle, etc.?

117. Ôre se întrebuinţia acelaşi cuvântu, cându este vorba că mânâncă unu omu si cându este vorba că mânâncă o fiară sau unu dobitocu, ori că altu-felu se numesce mîncarea de omu si altu-felu mîncarea de animalu?

118. Cari sunt pe acolo, una câte una, numirile haineloru la sateni, fie barbatesci, fie femeiesci?

119. Cari sunt pe acolo numirile podóbeloru femeiesci, precum: salba, bratiari, inele etc.?

120. Cari sunt pe acolo numirile mai deosebite ale mîncariloru?

121. Cari sunt pe acolo numirile deosebite ale beuturiloru?

122. Cari sunt cuvintele privitoare la înrudire, adica despre parinti, frati, veri si alte rude, trupesci si sufletesci?

123. Cari sunt cuvintele privitoare la casatorie, începîndu dela logodna pînă la savîrsirea nuntei?

124. Ce felu de juraminte întrebuinţia poporul de acolo?

125. Ce felu de ocari întrebuinţia poporul de acolo?

126. Ce felu de jocuri copilaresci, cu cuvintele privitoare la ele, cunósce poporul pe acolo?

127. Cum se numescu vasele pentru gatirea bucateloru, pentru punerea loru pe masa si pentru ducerea loru în câmpu?

128. Cari sunt pe acolo cuvintele cu privire la gatirea bucateloru si la totu ce se ţine de acésta?

129. Cum se numescu deosebitele feluri de cîntece ce le cîntă poporul pe acolo?

130. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la joculu de cărţi?

131. Ce felu de dantiuri, cu cuvintele privitoare la ele, cunósce poporul de acolo?

132. Cum se numescu pe acolo deosebitele instrumente de musica, cu partile fie-caruia?

133. Cari sunt pe acolo cuvintele privitoare la înmormîntare?

134. Face poporul vre-o deosebire între sufletu de omu si sufletu de dobitocu, si cum se numesce a parte fia-care din ele?

135. Este ôre vre-unu cuvântu deosebitu cându se vorbesce despre mórte de omu si unu cuvântu deosebitu cându se vorbesce despre mórte de dobitocu, buna ôra: omulu móre si dobitoculu çinesce?

136. Cari sunt credintiele poporului în privinti'a cugetului, a mintii, a gândirii etc.?

137. Cum întielege poporul frumosulu, si cari sunt, dupa parerea lui lucrurile cele mai frumoase în lume?

138. Care este parerea poporului în privinti'a stelorú, despre natura lorú, scopulu etc.?

139. Cum se chiama la poporu, una câte una, deosebitele stele, si ce se dice despre fia-care din ele?

140. Cum se chiama partea cea albicioasa a cerului de nópte, pe care unii o numescu calea lui Troianu, si ce se povesteste despre ea?

141. Cum privesce poporul eclipsa ori întunecarea sórelui sau a lunei, si ce povesteste despre acestea?

142. Ce sunt vircolacii dupa credinti'a poporului si cum se mai chiama?

143. Cum întielege poporul asia numitulu *diochiu*, si ce povesteste în acésta privintia?

144. Ce felu de çini si çine cunósce poporul, cum îi numesce pe toti unulú câte unulú si ce povesteste despre ei?

145. Ce se povesteste despre çin'a Cosandiana sau Sandiana si ce altu nume i se mai da?

146. Cunósce ôre poporul vre-o çina cu numele de „Filma“?

147. La nunti sau în alte întemplari se cîntă ôre despre „Lada“ si „Mana“, si ce sunt acestea?

148. Ce povesteste poporul despre Dragaica?

149. Ce povesteste poporul despre Strigoi sau Strigóie si despre Stafie, si prin ce se deosebescu aceste fîntie unele de altele?

150. Ce povesteste poporul despre draculu si cum 'l descrie?

151. Ce povesteste poporul despre Ursite si cum le mai numesce?

152. Ce povesteste poporul despre Iele sau Dînsele si despre Iezme si cum le mai numesce?

153. Ce povesteste poporul despre Joimarica si cum o mai numesce?

154. Ce credintie si obiceiuri are poporul în privinti'a dilei sântului Ioan Botezatorulu?

155. Ce este Papaluga sau Paparuda si cu ce felu de obiceiuri e însoçita?

156. Ce povesteste poporul despre Sburatoru si cum 'lu mai numesce?

157. Cunósce ôre poporul de acolo vre-unu obicei sau vre-o credintia cu numele de Turca sau Țurca?

158. Ce este Brezaia?

159. Ce sunt Borbósele?

160. Cum se petrecu pe acolo Colindele?

161. Ce povesteste poporul despre Pricoliciu sau Tricoliciu si cum ilu mai numesce?

162. Ce însemnatate au în basmele si credintiele de acolo Zmeii si Balaarii si cum sunt descriși de către poporu?

163. Poporul de acolo povesteste elu ceva despre „Ômenii rosii“, si ce anume?

164. Ce obiceiuri sunt pe acolo în privinti'a vrajiloru?

165. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinti'a bóleloru de omu?

166. Cari sunt pe acolo cuvintele în privinti'a bóleloru de vite?

167. Care este dupa parerea poporului de acolo, pricina friguriloru, a epilepsiei, a holerei, a ciumei etc.?

168. Cum povesteste poporul de acolo despre sântulu Petru?

169. Cum povesteste poporul de acolo despre sântulu Ilie?

170. Ce alti sfinți sunt mai socotiti de către poporu si pentru ce anume sunt mai socotiti?

171. Cum împartiesce poporul diu'a si nópteá, necunoscîndu împartirea precisa în ôre sau césuri?

172. Dacă pe acolo diua d'întăiu a fia-carii lune nu pórta o numire deosebita, buna óra: *Sânvasia lui Faur, a lui Martisior* etc.?

173. Ce dice poporul despre fia-care di a septemănei, adeca le socotesce pe tóte de o potrivă, ori face între ele vre-o deosebire?

174. Ce povestesc poporul despre Sânta Miercuri, Sânta Joi, Sânta Vineri, Sânta Duminica etc.?

175. Ce felu de dobitoce sau paseri socotesce poporul de acolo cá mai placute lui Dumnedieu?

176. Sunt óre locuri, ape, paduri, movile sau altu ceva, pe cari poporul le privesce cá sfinte?

177. Poporul privesce elu óre cá sfinti pe Sórele si pe Luna?

178. Ce sunt, dupa parerea poporului de acolo, Zorila si Murgila?

179. Este óre pe acolo vre-unu blastemu cu po-menirea Dunarii, buna-óra: bata-te Dunarea! sau altu-felu cum-va?

180. Cari sunt prejudecatile poporului de acolo in privinti'a vèntului?

181. Cum se numesc pe acolo deosebitele vènturi?

182. Cunósce óre poporul de acolo nescăiva rugaciuni afara de cele bisericesci?

183. Cum 'si esplica poporul caderea stelelor?

184. Ce întielege poporul prin *fapti*, — *punerea cuşitului* si *darea de argintu viu*?

185. Ce este si cum se face *legarea* sau *deslegarea ploiei*?

186. Ce este *Mama padurii*?

187. Ce este *Ciurica* si ce sunt *Circovii*?

188. Ce credintie si obiceiuri are poporul asupra *anului nou*, a *bobotedii*, a *lasatului de secu*?

189. De ce scotu babele ochii la sfintii zugraviti pe biserica?

190. Ce sunt *paserile cu cioculu de focu*?

191. Ce este *vèntulu turbatu*?

192. Ce întielege poporul prin *tóc'a din ceriu*?

193. Ce crede poporul despre curcubeu?

194. Ce este *rodul pamèntului*?

195. Ce e *mànicatórea*?

196. Ce e *foculu lui Săn-Medru*?

197. Ce e *iarba fèveloru*?

198. Ce sunt *pocàndeii* si *colacerii*?

199. Ce e *césornicul casei*?

200. Ce credinti'a are poporul despre Raiu si despre Iadu?

201. Ce întielege poporul cându dice: „pe cel-altu terimu“?

202. Ce se întielege cu *Crai-nou*?

203. Cum 'si esplica poporul *eşirea cu plinu*, — *eşirea cu secu*?

204. Ce este *Spiridusiulu*?

205. Ce sunt *căpcăunii* sau *cătcaunii* si cum altu-felu se mai chiama?

206. Ce crede poporul despre *Vremea d'apoi*?

Precuvèntare

la Album alu bisericei episcopesci dela Curtea de Argesiu.

„Mai bine de trei secóle si jumetate se implinescu astadi, de cându pe pajistea in florita de pe malulu stangu alu Argesiolui, o jumetate óra departe de orasielulu „Curtea de Argesiu, totu poporul dreptu credinciosu, micu si mare, saracu si veduva, osténu si boieru, toti coprinsi de negrita bucurie si de infocata rivna crestínésca, se adunase cá in di de serbatóre. Inaintea loru se inaltia mândra si stralucitóre, cu cele patru túrle ale sale aurite, o biserica minunata, fara potrivă cá frumsetie architecturală, fara asemuire cá podóba. Ochiulu si sufletulu nu se putéu indestulu saturá la vederea unei cladiri asia de artistice si gratióse, si cu câtu mai multu o priveau, cu atâtu se simtiau petrunchi de marimea si de perfectiunea spiritului omenescu, care spera in viitoriu si in nemurire.

Négoe-Voda, fericitul ctitoru alu sfântu locasiulu acestuia, voise se dea serbatorii de sfintire a templulu stralucirea cea mai mare; poftise se vie in aceea di toti archimandritii din Muntele celu sfintu alu Atonului, toti egumenii de pe la tóte manastirile de acolo, patru mitropoliti, cu Patriarchulu Tiarigradului in frunte, si toti egumenii cu totu clerulu din tíera. Toti alergara la glasulu piosulu Domnu, pentrucă serbatóreă aceea eră a Miresei lui Christosu, pentrucă in acele timpuri de gróznica asuprire din partea Osmaniloru, ceea-ce legá strinsu tóte popórele crestine ale Orientulu subjugatu, eră Crucea Mântuitoriulu Christosu, eră credinti'a ferbinte si nestramutata, că numai prin mil'a si ajutorinti'a celui a totu puternicu ele voru scuturá jugulu celu apasatoru si 'si voru redobândi libertatile si drepturile perdate. Sfintirea unei biserici mari la Argesiu eră o serbatóre pentru intrég'a lume crestina din peninsul'a Balcanica, pentru toti cei insetati dupa harulu Domnulu si nescat'a lui bunatate. Cându toti se adunara la loculu amintitu, in sér'a de 14 spre 15 Augustu 1517, se facu rug'a de séra (vecerni'a) si apoi incepù privigherea, care ţinù tóta nóptea „stându in picióre de se rugá cu rugaciune si cu cãntari“ Négoe-Voda, patriarchulu si totu clerulu si poporul adunatu, care dicea „Dómné meserere“. „Ear déca trecù unu césu din di, in lun'a lui Augustu in 15 dile, ne spune o cronica, trasera clopotele, pentru-că se mérga patriarchulu, împreuna cu Archiereii si cu Egumenii cei mari, cu totii, si cu totu clirosulu, se tírnosésca biserice'a. Si tocmí in altaru svíntulu prestolu Négoe-Voda cu mainile lui, spre sfintire, in laud'a adormirei stapănei, de Dumnedieu nascatórei si pururea feciórei Maria, si duse si facatórea de minune icóna, a lui Pantocratoru, si o pusera de drépt'a in biserica, ferecata cu auru si cu argintu, si cu margaritariu multu impodobita. Asisderea si alte svinte icóne, si eră totu ferecate cu argintu si cu margaritariu, si cu pietri scumpe, între carele eră si icón'a chipulu svíntulu Nifonu patriarchulu, impodobita totu cu argintu

și auru ferecata preste totu, și facii și candelē și tetrapóde poleite, și alte podóbe, carele nici-o minte nu le póte inchipui se le spue. Deci dupa ce tîrnosi și tocmí tóte inoirile, ear Négoe-Voda și dóm'n'a lui Despina, și coconii loru care le daruise Dumnedieu, și cu toti boierii și patriarchulu, și metropolitii, și egumenii, și totu clirosulu, daca sevîrsira dumnedieasc'a liturghie, facu domnulu ospetiu mare și veselie tuturor noródeloru, și daru pre toti cei mici și pre cei mari, pre saraci și pre veduve, pre mislei, pre cei neputinciosi, și tuturor càta li se cadea mila le dede". „Ear manastirea cea noua din Argesiu o ingradì impregiuru cu curte de zidu, și in launtrulu curtii facu multe chilii calugaresci și o in-frumsetià cu totu felulu de trebuintie, cu de tóte o impodobì și o facu asemenea raiului lui Dumnedieu, iar in mijlocu erà acea casa dumnedieasca stàndu cá si pomulu acela alu cunoscintiei, ci inse nu asia, ca dintr'acela m̀ancara stramosii nostri póm'a mortii, ear dintr'acesta se m̀ananca datatorulu de viétia trupu și s̀ange alu domnului nostru Isusu Christosu, care se junghie in tóte dilele intru iertarea pecatelor, și in viétia de veci".

Astadi dupa o scurgere de 369 de ani, ne gasimu dinaintea aceluasi templu, odoru stralucitoriu la sóre, care 'si inaltia, nu cu mai pugina m̀indrie, cupolele sale aurite pe orizontulu albastruiu din pr̀ejm'a muntiloru, si astépta cá sub boltele sale stravechi si din nou imbracate cu frumóse podóbe, se resune cá odinióra psalmodiile alinatóre ale m̀angaiosei religii. Umbrele fericitiloru ctitori Négoe și Despina, Radu dela Afumati și Roxandra, parcà parasescu locasiurile vecinicieii pentru a veni intre noi si a se inchina plini de recunoscintia càtra acelu Rege marinimosu și intieptu, càtre acea Regina buna și blajina, stralucitóre prin calitatile inimei și ale spiritului, càci dînsii n'au lasatu cá s̀e se prapadésca pomenirea osteneleloru prea fericitiloru ctitori, ci cu regésca rîvna s'au silitu spre a ocroti si a umbri, a intemeia si desevisi frumós'a biserica dela Argesiu, care devenise mai acumu càteva decenii: „locuintia animaleloru, a paseriloru si a gadineloru", cumu se temuse Négoe-Voda. De si lucrarile acestei lumi se desevisiescu incetu, dara necoprinsulu intru bunatate Dumnedieu, ziditorulu nostru, àre pentru lucrarile omenesci multe feluri de chipuri, si dupa placerea sea, cumu voiesce, unde socotesce, le si potrivește; si proni'a dumnedieiasca, alergàndu cu umbletu fàra de sunetu, si cu glasuire fàra de audire, dice unuia s̀e se scóle, si altuia se cadia, unuia se imperatiasca si altuia s̀e se supue, unuia s̀e se ascunda si altuia s̀e se ivésca; càci eata dupa amari de ani si suferintie, dupa atàtea rescóle si predaciuni, si robiri, ce s'au intemplatu in de Dumnedieu pazitulu pamèntu alu patriei nòstre! Némulu romanu se ridicà din giulgiulu de mórte, ce'i ineluisse trupulu, si cá Lazaru din grópa reinviaza la suflarea invietóre a libertatii. Cu redestep-tarea consciintiei nationale se rechiama amintirile nu numai ale faptelor de vitejie din seculii trecuti, dara si amintirile culturai morale si intelectuale; operele de arta, fàra de care nici se póte presupune viati'a morala intr'o natiune.

Strabunii nostri, de si siliti de lacomi'a veciniloru a sta intr'una cu arm'a in m̀ana spre aparare, n'au uitatu inse cu totul idealulu unui poporu, care aspira la civilisatiune si independentia; n'au despretiuitu indeletnicirile acelea nobile, cari singure facu marirea natiiloru si contribuescu la propasirea nefinita a omenirei. Religiuinea fiindu bas'a temeinica a esistentiei loru nationale, ea a fostu stinc'a neclintita, dupa care dènsii s'au aparatu impotriva islamismului cutropitoriu; dintr'ins'a ei au sorbitu tari'a si curagiulu cu care se luptara vécuri necurmate, pentrucà sentimentele morale suntu cele cari dau virtutea interna cu multu mai puternica decàtu cea materiala, si sentimentele morale se intemeiază, crescú si se pastreza numai prin sentimentulu religiosu. De aceea, inca din primele timpuri ale urdirii celoru doue voevodate ale Tierii romanesci si Moldovei domnii romani se intrecu a inaltia locasiuri Dumnedieesci, biserici si manastiri stralucite pentru respandirea si intarirea credintiei crestine. Aceste locasiuri risipite in fie-ce coltiu alu tierii, prin vaile muntiloru, la adapostu si strimtori, pe dîmburi si siesu, au servitu de asiluri ale credintiei in toti timpii; ele suntu monumente ale culturai nòstre; ele intretinu in inimi religiunea faptelor glorióse, desvóltă simtiemintele pentru totu ce este mare si frumusu reinviadia umbr'a barbatiloru vestiti, ce au traitu, luptatu si suferitu pentru patri'a nòstra, cá unele ce au fostu martore la faptele si la simtirile loru, ca unele ce suntu urme ale pietatii si darnicieii loru.

Aceste sfinte locasiuri ajunsesera inse la mare parasire si pustiire, cadiendu in m̀anile calugariloru streini si adevèrinduse cuvintele imperatului prorocu: „Dómne, venira strainii in mosi'a nòstra, si spurcara manile loru cu mite, si indrasnira a vinde, a càrcimari sàntele tale si a gonì pe mostenii, si in trudele si ostenele loru a baga pe straini, fumu de rusine si de imputaciune veciniloru nostri." Acésta stare de umilintia a bisericeii pamen-tene si a casei domnului trebuia se si gasésca o indreptare grabnica, in epoc'a de regeneratiune a Romaniei; salasiurile dumnedieesci se ridicara din ruin'a atàtoru mari de ani; ingradirea bunei orendueli, a pacii si a dragostei in ale bisericii si ale statului, aduse in curèndu imbunatatirile, de cari astadi ne bucuramu. Proni'a dumnedieiasca, care a ingrijitu de scumpu némulu acesta, ia trimisu tocmă in minutele cele mai grele, unu ingrijitoriu si parinte pazitoriu de binele patriei nòstre, rege cu minte inalta, blàndetie, rabdare si drépta judecata, cu ferbintiél'a dumnedieiasca si rîvna càtre biserica ortodocsa romana, a careia autocefalie seculara elu a intarit'o si a bine definit'o. Petrunsu de adevèrulu istoricu, cá biserica la romani a fostu totdeauna nedeslipita de destinele tierii, cá biserica si statulu n'au fostu la noi nici odata dusimane, cá statulu s'a privitu cá o putere totu de Dumnedieu rënduita si dumnediescu asiediamentu cá si biserica, amendoue ostindu-se pentru unulu si același nobilu scopu, si amendoue impreunate fiindu la unu locu, potu se stea fòrte frumusu, — Regele Carolu I. „Cunoscèndu credinti'a nestramutata a poporului in religiunea stramosiésca", ne spune Elu, „din cea inteiu di

si in totu timpul domniei mele amu avutu dinaintea ochiloru mei unu tielu constantu, marirea si intarirea bisericei romane, pentru-că ea se remăna acea mare institutiune nationala de statu, pe care poporul romanu se se pōta totdeauna sprijini“. Inca din primii ani ai domniei sale spornice in fapte mari, intrarmatu si in barbatatu cu neindoita nadejde si credintia spre Dumnedieu, Elu si-a intorsu privirile spre monumentele vechi ale tierei, cari 'i aduceau in vremurile trecute resunete pline de glorie si de pietate; si in colind'a-i iscoditoare prin munti si vai, a datu si preste locasiulu lui Négoe-Voda, gasindu'lu intru desavirsita pustiire si derapanare, că mai multe cutremure crepase turnurile, aplecându-le intr'o parte, sdruncinase temeliile, scotiendu pietrile din locul lor; focuri, deseori repetite, mistuise acoperisiulu si odórele si lucrurile cele sfinte din launtru, clopotele si imprejmuirile bisericei; plōi'a si ninsōrea, strabatēndu prin acoperisiu stricau zidurile si picturile; pardosēl'a de marmura stă bucata preste bucata; până si mormintele ctitoricesci nu erau pazite, ci dilnicu date profanariloru celoru cautatori de bani si sculiste.

Si elu s'a induosiatu la o privesce asia de intristătoare, si nu a voitu se lase a se prapadi cu totulu pomenirea osteneliloru acelui Négoe-Voda, omu cuviosu si plinu de dorulu tierii, si si-a pusu nestramutata hotarire a o face si mai frumoasa din cum a fostu, si mai stralucita podōba a patriei. Si eata că prin staruintiele sale si ale guvernului seu de astadi, si prin nadejdea cea cu credintia a poporului neindoita in mil'a lui Dumnedieu si in acoperemēntulu prea curatei Maicei sale, au adusu pre acēsta sfinta biserica a episcopiei Argesiu, intru fuintia deseirsita, inaltiandu-se stralucitoare că o flōre, mirēs'a lui Christosu, si chiamāndune a ne bucurā noi astadi in Domnulu si pentru Domnulu si a'i multiam pentru harulu seu nesecatu si nesfārsit'a'i bunatate.

De aceea dio'a de astadi a sântirei celui din nou templu este dio'a glorificarei A Totu Puternicului Dumnedieu, caruia trebue se'i dicemu: „Binecuvēntēdia din Ceriu parinte sante acestu sântu locasiu alu teu, si'lu pastrēdia din neamu in neamu că unu nepretiuitu odoru amintindu dilele grele si timpurile de marire, prin care au strabatutu virtutea si voinici'a romaniloru, sprigininduse pe stānc'a credintiei către Dumnedieu, către Patria si către Rege“.

(Va urma: Privirea istorica).

Pericope scurte din opulu istoricu titulat: Luptele Romāniloru in resbelulu din 1877—1878.

(Continuare din Nr. 11—12 si fine).

Cartea a Sēptea.

Griviti'a.

Nōptea de 25/6 spre 26 Augustu (7 Septembrie) erā intunecōsa si fāra luna inaintea Plevnei, vēntulu batea spre partea opusa Turciloru. Acēsta favorisā lucrarile de asediare a bateriiloru nōstre, cari avēu se deschida

bombardarea a dou'a di, fāra ca Turcii se le fi simtitu si impededatu prin foculu lor. Sapatorii rusi ai corpuriloru al IX-lea si alu IV-lea, mai apropiati de positiunile unde aveau se'si stabilēsca tunurile, incepura a construi apararile pentru guri de focu de câmpu si pentru cele 20 de tunuri de piatia de calibru 24. Se lucrā tōta nōptea, si 2 baterii de asediu erau instalate, una la drēpt'a satului Radisivo, care primi denumirea de bateria Catartului din caus'a unui observatoru inaltu ridicatu in acea parte spre a priveghia in departare terenulu, armata cu 12 tunuri mari. Cea de a doua, cu 8 asemer tunuri, erā asediata intre satele Radisivo si Tuceniti'a.

Colonelulu Angelescu Alexandru ordonase divisiunei a 4-a a'si stringe bivacuulu dela Verbiti'a si a se pune in marsiu spre Griviti'a. Ea se vediu siljta se faca unu ocolu spre a ascunde inaintarea ei inamicului; acēst'a 'i prelungi drumulu, si cāndu ajunse spre diua in positiunile ce avea se ocupe, nu mai avu timpu a'si terminā adaposturile pentru baterii până la apropiat'a ōra a deschiderei bombardamentului. Divisi'a 'si incepū, inse, actiunea la ōr'a hotarita, tragēndu in câmpu deschisu, si 'si ispravī parapetele chiaru in timpul focului.

Semnalulu porni la 6 ōre diminēti'a din bateri'a Catartului printr'o salva trasa de dīns'a; 168 tunuri incepura de o-data a tunā asupr'a intaririloru si orasiului Plevn'a. Rusii aveau in bateria 120 tunuri; bateriile romane cari intrara in actiune in aceea dī, erau 1-a, 3-a, a 5-a din regimentulu alu 3-ea; a 4-a si a 5-a din regimentulu alu 4-ea; 1-a, a 2-a si a 6-a din regimentulu alu 2-lea de artilerie: 48 tunuri. Positiunile pe cari acestea se asediara fusesera recunoscute in ajunu de comandantulu divisiunei a 4-a, impreuna cu siefulu seu de statu majoru si cu comandantulu artileriei divisionare. Intaririle Plevnei fusesera cu deamenuntulu studiate de trupele rusesci, cari se aflau in fati'a lor de o luna de dile; situatiunea lor se redicase pe planu si o copia fusese data de statulu-majoru rusescu statului nostru majoru.

Ordinea asediarei bateriiloru nōstre erā următoarea: lini'a focului incepea la sioseaua Bulgareni-Plevn'a, de asupr'a satului Griviti'a, lānga flanculu stīngu alu corpului alu IX-lea rusescu. Prim'a bateria constā din 12 guri de focu ale bateriiloru 1-a din regimentulu alu 3-ea si a 5-a din regimentulu alu 4-ea de artileria sub comandamentulu majorului Cratiunescu. Bateria lovea pe de o parte in lucrarile inamice din stīng'a sioselei spre Radisivo, pe cari le batea si artileri'a rusesca; pe de alta parte obiectivulu bateriei romane erā Abdul-Kerimtabia, numita de noi redut'a mare dela Griviti'a. Dincolo de intaririle protivnice dela Radisivo se zareau miscari de trupe in taber'a turcēsca, care 'si strīngeau repede corturile indicāndu ca inamiculu nu se asteptā in acea di la deschiderea focului.

A dou'a baterie romana erā asediata pe dēlulu acoperitu cu vii deasupra satului Griviti'a. Ea erā formată din 36 guri de focu ale bateriiloru 1-a, 2-a, 6-a, din regimentulu alu 2-ea; a 3-a, 5-a din regimentulu alu

3-ea; a 4-a din regimentulu alu 4-ea de artilerie si erá sub comandamentulu maiorului Vartiade.

Pe cându se urmă bombardarea, trupele de infanterie acoperite in valcelele si incovaiturile de terenu, stăteau in vecinatatea bateriilor, gata de lupta in casulu unui atacu din partea vrasmasiului. Lini'a întâia, câtu se putea mai apropiata, erá formata de brigad'a Cantilli, care trimisese ante-posturi inainte si luase contactulu cu ante-posturile inamice; brigad'a Boranescu, in a două linie. Inapoiá acestei linii, pe platoulul din drépt'a sioselei Bulgareni-Plevn'a, se stabilira ambulantiile divisiunei a 4-a si ambulanti'a de reserva.

Simultaneu cu actiunea artileriei romane incepuse si aceea a artileriei rusesci. Corpulu alu IX-lea, in stíng'a sioselei si in prelungirea flancului stíngu alu divisiunei nóstre, 'si concentrá foculu asupra frontului Est alu positiunii inamice. Apoi lini'a focului càrmea spre satulu Radisiovo, unde corpulu alu IV-lea batea acelasi frontu despre miadiadi. Pe stíng'a armatei aliate, spre intaririle turcesci dela Krisin la malulu Vidului, detasiamentulu generalului Imeritinski, calare pe sioséua Plevn'a-Lovcea, erá mai departatu de positiunile inamice si avea mai multu drumu de strabatutu spre a se apropiá de dñsele. Acestu detasiamentu se stabilí numai dupa amédi pe muntele Rosiu, in fati'a primei créste a muntelui Verde, unde 'si asediá bateriile disponèndu-se a participa a două di la bombardamentu.

Dupa primul momentu de surprindere, Turcii deschisera imediatu foculu din redutele si intaririle lor, si la sgomotulu celoru 168 guri de focu ruse-romane se intovarasi glasulu tunurilor otomane de pe fronturile bombardate. Tragerea turcésca erá regulata, fàra graba, inse, in genere, bine indreptata; batai'a tunurilor otomane erá fòrte departata, obuse de ale lor ajunsera pàna aprópe de Verbiti'a. Se vedea ca inamiculu studiase bine positiunile, posedá buna apreçiare si cunostintia exacta a distantiilor. Cu tóte acestea foculu seu la inceputu nu pricinui daune serióse, si artileri'a aliata 'si manifestá superioritatea sa numerica. Erá visibilu cà Turcii erau prudenti si 'si economisau munitiunile de artilerie; procedere intielépta din partea lor spre a'si pastra totu efectulu pentru momente decisive.

Comandantulu armatei de Vest, Domnulu Carolu, insocitu de siefulu de statu-maioru generalu, incalecà la 7 óre diminéti'a si porní spre a inspecta positiunile de bataia luate de trupele aliate. In apropiere de sioseaua Bulgareni, generalulu Cernatu, comandantulu armatei romane de operatiuni, intimpinà pe Domnitoriu si 'i dete raportulu despre dispositiunile luate pe drépt'a liniei. Domnulu urmă din diferite baterii actiunea artileriei, studiindu efectele, convorbindu cu comandantii si dându-le ordine verbale de a intari liniile infanteriei prin lucrari repedi de adapostu, spre a fi pregatiti la ori-ce întreprindere din partea vrajmasiului. Pretiós'a lopata a trupelor romane le servi multu pentru indeplinirea acestui ordinu.

Puçinu dupa amédi sosí pe terenu Imperatulu Rusiei cu marele-duce Nicolae, si númeroase suite. Dom-

nulu Carolu merse de salutà pe monarchulu Rusiei, care se asediá inapoiá centrului pe unu platou la stíng'a sioselei Bulgareni, de unde privirea putea se imbratisiedie lini'a circulara a bateriilor aliate. Diu'a acésta de 26 Augustu (7 Septembre) erá aniversarea incoronarei lui Alexandru alu II; trupele rusesci aclamau cu entusiamu in trecerea 'i pe Tiaru.

Daca erá serbatóre dinastica in armat'a imperiala, serbatóre nationala erá in acea di in ostirea romanésca. Tunurile ei bubuiiau pe pamentu osmanliu luat in silnicia dela crestini; vulturii cu crucea in pliscu de pe stégurile sale 'si luasera sborulu peste Dunare si scuturau voiosi aripile, gata sè se avènte pe vizuinele dusmanului.

Energicii si veseli, dupe fericit'a fire a Romanului, 'si indeplineau tunarii nostrii dator'i'a. Mai tóta diu'a ei trasera descoperiti in càmpu, càci amu spusu cuvèntulu pentru care nu'si putusera stabili peste nópte apararile. Dara ei nesocoteau pericolulu si erau multiumiti, càci acésta imprejurare le da privilegiu de a se areta la lucru, si le atragea númeroase visite din partea ofierilor din statulu-majoru rusu si atasiatoru militari straini, pe cari artileristii nostri 'i primea curtenesce, facèndu-le onorurile bateriilor. Erá la inceputu moda — càci-cá salónele, càmpulu de bataie 'si are si dñsulu modele sale inspirate de emulatiunea de a se distinge prin infruntarea primejdiei si dispretiulu mortiei — erá o adeverata moda in primele dile ale bombardarei de a merge a visitá positiunile inaintate ale Romaniloru.

„Ati fostu se vedeti bateriile Romaniloru?“ întrebà colonelulu Gaillard, atasiatu militariu alu Franciei, pe unu adjutantu alu Imperatulu Rusiei. „Eu vinu dela dñsii“, dicea ofierulu francezu, „si amu fostu cu deosebire multiumitu de ce amu vediutu; dara ce amu observatu mai alesu este indemànarea si priceperea cu cari siefi lor de baterii, cari adesea nu sunt decâtu locotenenti, indeplinescu misiunea, ce la d-vóstra, Rusii, este generalmente incredintiata ofierilor superiori comandanti de baterii. Vetí vedea cà au se fie sdraveni micii Romani, (*ils seront crânes, les petits Roumains*)“.

Nimicu nu caracteriza mai bine ca aceste cuvinte ale colonelulu francezu, cu deosebire simpaticu Romaniloru, juvenil'a ardóre a trupelor romane cari, dela întâi'a di a intrarei lor in actiune la Plevn'a, se infatio-siara in chipu multiamitoriu alaturi de vechi'a armata a Rusiei.

Bombardarea tñnu pàna la 6 óre sér'a. Pe la 5 óre comandantii corpurilor rusesci, si generalulu Cernatu, comandantulu corpului romanu, se intrunira la observatorulu unde se aflá capeteni'a armatei de Vestu cu Imperatulu si marele-duce Nicolae. Comandantii prezentara raportulu lor asupra rezultatului dilei si observatiunile ce facusera. Se constatase ca inamiculu nu se asteptá la bombardare. Foculu turcescu, desi bine indreptatu, avusese mai puçina intensitate decâtu alu nostru, si superioritatea numerica a artileriei se vediuse a fi in partea nóstra. Nicairi, inse, foculu inamicu nu fusese stinsu, intaririle turcesci nu parusera sdruncinate. Dom-

nulu Carolu ordonà continuarea pe a dou'a di a actiunei care avea se fia sporita cu baterii nòue române-ruse, si prescrie intarirea trupeloru pe positiunile lor. In cursulu noptiei avea sè se traga salve la intervale, spre a împedecà pe inamicu a'si reparà si îmbunatati intaririle. Imperatulu si marele-duce se întórsera la Radeniti'a, Domnulu Carolu la cuartierulu seu dela Poradim.

(A se vedé mai departe cartea intréga in tóte partile sale una decátu alta mai interesanta, instructiva si valorósa). Red. „Transilvaniei“.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 348/1887.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului român, ținuta in Sibiu la 29 Iulie st. n. 1887.

Presedinte: Iacobu Bologa, vice-presedinte. Membrii presenti: E. Macelariu, G. Baritiu, P. Cosm'a, Eugen Brote, Nicanoru Fratesiu, G. Munténu,

Secretariu: Dr. I. Crisanu.

Nr. 85. Dl. I. St. Siulutiu alesu controloru alu Asociatiunei, prin adres'a sa de dto 21 Iuliu a. c. aratându, cà starea sdruncinatei sale sanatare nu 'i mai permite a lua asuprasi sarcini, resignéda dela oficiulu de controloru si cere cà comitetulu se substitue pre unu altu membru din comitetu in loculu seu pe timpulu càtu va lipsi din Sibiu pentru cautarea sanetatiei, ear adunarei generale procsime se-i propuna alegerea unui altu controloru (Nr. Ex. 343/1887).

— Comitétulu i-a cu regretu actu de acésta resignare si esprimându multiamita dlui I. St. Siulutiu pentru servitiile facute cà controloru, substitue in acésta functiune, până se voru dispune la timpulu seu cele necesare, pe membrulu suplentu alu comitetului, Nicanoru Fratesiu, protosincelu.

Nr. 86. Cassariulu Asociatiunei presenta ratiociniulu despre averea asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, si despre fundatiunile ei pe anulu 1886. (Nr. Ex. 338/1887).

— Se predau unei comisiunii compuse din membrii: C. Stezariu, E. Macellariu si B. P. Harsianu pentru revisiune, censurare si raportare in una din siedintiele procsime. Aceeasi comisiune se insarcinéda si cu scontrarea cassei Asociatiunei, avendu a raporta la timpulu seu despre resultatu.

Nr. 87. La raportulu directiunei dela scól'a civila de fete a Asociatiunei de dto 8 Iuliu a. c. Nr. 191 despre afacerile scólei si internatului in anulu scolaru 1886/7 (Nr. Ex. 332/1887), comitetulu decide:

a) in vederea, cà in anulu scol. urmatoriu 1887/8 se va putea pune in lucrare cursulu complementariu, despre care se face amintire in §. 6. alu statutului de organisare, stabilirea mai in specialu a unui planu de invetiamentu pentru acestu cursu, atátu in privinti'a materialului din obiectele de invetiamentu, càtu si in privinti'a materialului de tractatu

din lucrulu de màna si din lucrurile peste totu monite pentru viati'a practica, cu elaborarea unui asemenea planu se insarcinéda membrulu comitetului Ioanu Popescu, profesorul seminarialu.

b) in vederea, cà lucrulu de màna si desenului in cursulu suplementaru, dara si in cursurile actuale ale scólei civile va trebui sè se dee deosebita atentiune, fiindu acésta o cestiune importanta pentru scól'a nòstra si pentru poporulu in tregu, càci ea se refera la sporirea puterii de productiune in ramulu industriei de casa a poporului nostru; in vederea, cà ar fi bine, ca pentru o multime de lucruri femeiesci, ce se invétia acum sau se voru invetia in viitoru, sè se folosésc modeles luate dupa lucruri classice in combinatiune de color si de forme ornamentale, precum se afla ele in lucrulu de màna sevârsitu de femeea romana dela sate in diferitele parti ale tierii; in vederea, ca prin folosirea si combinarea acestoru forme in compositiuni nòue, in loculu modelelor nòue, adesea lipsite de individualitate si gustu esteticu, s'ar da fundamentu solidu productiunii din lucru de màna in scól'a si industriei de casa preste totu si s'ar crea o legatura puternica intre scól'a si poporu, comitetulu decide punerea la cale a unei colectiuni de modeles luate dupa lucrurile aflate in lucrulu de màna sevârsitu de femeea romana, incrediendu intréga afacerea „Reuniunei femeiloru romane din locu“;

c) in vederea, cà internate fiindu in institutu, invetiatoreloru le lipsesce timpulu pentru pregatire si pentru recreatiunea neaparatu trebuinciósa, avendu a dà in timpulu liberu ajutoru in ceea ce privesce conducerea internatului, comitetulu decide: cà invetiatoresele angagiate la scól'a civila de fete a Asociatiunei pe viitoru se nu fia cu locuinti'a in internatulu numitei scoli. Actualele invetiatorese A. Filipesculu, avendu pe temeiulu acestui concludu, a functiona pe viitoriu cà invetiatórésa esterna, i se va computa, cu inceperea dela 1 Septembrie a. c. salariulu intregu in suma de 700 fl. v. a si re-lutulu de cuartiru de 150 fl. la anu;

d) Cassariulu Asociatiunei Dl. Eugen Brote, primesce insarcinarea de a studia, cum sè se ingrijésc in modu corespundietoriu afacerile administrative ale scólei civile de fete a Asociatiunei; mai departe a supraveghia scól'a pe timpulu feriiloru in ceea ce privesce lucrarile ce sunt a se mai esecutá si nouele procurari ce sunt a se face, in considerarea, cà pe viitoru va fi mai impopolata scól'a cà in anulu espiratu, precumu si de a combina, nu cumva ar fi consultu sè se angagiedie o putere instructóre stabila cu o léfa ficsa, carea se aiba indatorirea a da tóte lectiile de musica instrumentala si eventualele lectii de cantu, ce s'ar pofti afara de lectiile obicnuite, ér' despre resultatu a raportá la timpulu seu.

Nr. 88. Directiunea scólei de fete sustnuta de Asociatiunea transilvana prin adres'a de dto 8 Iuliu a. c. Nr. 192 recomàda cererea invetiatoresei Aurelia Filipesculu dto 1 Iuliu si 5 Iuliu a. c. in intielesulu, de a-i acorda si pe timpulu celoru dóue luni de ferii cuartirulu de până acum din internatu si serviciulu necesaru, sau si pentru acestea si pentru viptu, luminatu si spalatu sum'a cuvenita evaluata in bani, fiindu densa angagiatá pe anulu intregu si avendu astfelu dreptulu se faca pretensiune la cele cerute pe bas'a concursului.

— Comitetulu aflându cererea invetiatoresci A. Filipescu deplinu motivata, o acorda, dându-i putintia de a locui si in timpul celor 2 luni de ferii in cuartirulu din internatu pe langa serviciulu si luminatulu trebuinciosu; in ce privesce costulu si spalatulu i-se aplacideza sum'a de 20 fl. la luna, astfelu pe timpul intregu al feriiloru sum'a de 40 fl. v. a., pe care o va putea ridica dela cass'a Associatiunei pe langa cvitantia in regula timbrata.

Sibiiu d. u. s.

Iacobu Bolog'a m. p.,
v.-presidentu.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu.

Autenticarea acestui procesu verbalu se increde Dloru Macellariu, Cosm'a, Eug. Brote.

S'a cetitu si autenticatu.

Sibiiu, in 30 Iuliu 1887.

E. Macellariu m. p. **Eugen Brote** m. p. **P. Cosm'a** m. p.

Nr. 350/1887.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luat in siedinti'a dela 2 Augustu st. n. 1887.

Presiedinte: Iacobu Bologa, vice-presiedinte.

Membrii presenti: P. Cosm'a, I. V. Russu, B. P. Harsianu, G. Baritiu, G. Muntenu, E. Brote.

Secretariu: Dr. Ioanu Crisianu.

Nr. 89. Dl G. Manu advocatu in Desiu prin adres'a de dto 21 Iuliu a. c. cu provocare la conclusulu comitetului de dto 16 Maiu a. c. Nr. 288 incunoscintieza comitetulu, ca dlu directoru alu despartiemntului Desiu, advocatulu Augustinu Muntenu, l'aru fi asigurat a fi trimisu contractulu de cumpere si de vnzare dimpreuna cu sum'a de 355 fl. in caus'a lasamntului dupa fericitulu Tiție si se roga, ca comitetulu se absolveze caus'a acest'a inainte de adunarea generala din acestu anu (Ex. Nr. 342/1887).

— Se rescrie dlui G. Manu, ca contractulu si banii despre care face amintire, dl advocatu A. Muntenu nici pana la datulu de fatia nu i'au transpusi acestui comitetu. Dlu advocatu A. Muntenu se recerca din nou a deslus afacerea cu lasamntulu dupa fericitulu I. Tiție.

Nr. 90. Se presentéza scrisorea dlui advocatu din Alba-Iuli'a R. Patiti'a de dto 20 Iuniu 1886, presentata aici la 29 Iuniu 1886, prin care se face cunoscutu rezultatulu procesului fondului Academiei romane de drepturi contr'a An'a Berghianu, maritata Visi'a, aratandu, ca acela e nefavorabilu, fiind susnumit'a academie respinsa cu pretensiunea sa in tote trei instantie; arata mai departe, ca din spesele statorite cu 113 fl. 15 cr. densului, ca reprezentantu, i-s'au fostu anticipatu sum'a de 45 fl. v. esolviti in doue renduri. (Ex. Nr. 192/1886).

— Resultatulu procesului fondului Academiei romane contra An'a Berghianu m. Visi'a se ia spre sciintia, anticipatiunile esolvite in doue renduri in suma de 45 fl. se licuideza, fiindu a se scote din evidentiala.

Nr. 91. Dl N. D. Racoviti'a din Bucuresci prin adresa de dto 7 Iulie n. a. c. transpune sum'a de 10 lei pentru foi'a Assosatiunei. (Ex. Nr. 339/1887).

— Cu multiamita spre sciintia, banii se transpunu la cass'a Associatiunei, avendu a se constata primirea.

Nr. 92. Editur'a I. N. Kern acum Max Müller in Breslau prin adres'a de dto 28 Iunie a. c. face cunoscutu, ca a scosu in tipariu opulu: Romänien. Eine Darstellung des Landes und der Leute, cu 26 ilustratiuni si o carta de cunoscutulu etnografu Rudolf Bergner, pretiulu 10 M., leg. 11 M. 50 d. si se roga, ca Associatiunea transilvana se dee si acestei carti atentiunea, cu care a fostu imbratisiatu opulu: „Siebenbürgen“ de același autoru, oferindu a trimite unu esemplariu spre a circula pe langa o lista de subscriere printre membrii acestei Associatiuni, eventualu a accepta ori-care alta modalitate, ce i-s'ar propune, chemata a da cartii o respandire corespunditoare. (Ex. Nr. 322/1887).

— Fiind mijlocele Asociatiunei de astadata intr'unu modu deosebitu angajate, comitetulu nu e in positie de a comanda ca in trecutu, o partia mai mare din acestu opu interesantu, nu e insa neaplicatu a lua initiativ'a pentru circularea unei liste de subscriptiune, indata ce se va pune la dispozitie unu esemplariu spre a putea lua privire in elu si astfelu a'l putea recomanda.

Nr. 93. Directiunea despartiemntului VII (Abrudu) prin adres'a de dto 13 Iulie n. a. c. transpune sum'a de 145 fl. 90 cr. v. a., ce au incursu la adunarea generala a acestui despartiemntu, tinuta la 10 Iulie a. c. in Lupsia cu aceea, ca declaratiunile membriloru de nou insinuatii dimpreuna cu protocolulu luat in numit'a adunare, le va inainta incóce indata dupa verificarea acelu protocolu. (Ex. Nr. 333/1887.)

— Spre sciintia, adevierindu-se sum'a de 145 fl. 90 cr. v. a. ce au incursu la adunarea generala a despartiemntului tinuta in Lupsia. Directiunea se recerca a trimite protocolulu adunarei fara amânare, pentrucá membrii de nou inscrisi se póta fi supusi aprobarii adunarei generale a Asociatiunei din acestu anu.

Nr. 94. Teodoru Nandor studentu absolutu de class'a VII la gimnasiulu romanu din Blaju si stipendiatu alu Asociatiunei, isi legitimeza sporiulu facutu in studii. (Ex. Nr. 345/1887).

— Spre sciintia, avendu a i se rescrie, ca pe viitoriu se trimita actele justificative pe langa comitiva.

Nr. 95. Ioanu Guguianu studentu absolutu de silvicultura si stipendiatu al Asociatiunei, prin adres'a de dto 1 Iulie a. c. arata, ca terminandu cu finea semestrului de iarna a an. scol. 1886/7 ordinea obiectelor continute in program'a academica din Selmeczbánya si nefiindu inscrisu pentru semestrulu de vara, pe de o parte fiindu gat'a, pe de alt'a din caus'a morbului, de care a fostu cuprinsu, nu si-a testatu cuitanti'a despre rat'a IV din stipendiulu avutu, si se roga, ca comitetulu se-i sustina rat'a acesta pana la finea lui Octobree, fiindu atunci in stare a produce documentele necesare. (Ex. Nr. 344/1887).

— Asternandu studentele absolventu de silvicultura si stipendiatu alu Asociatiunei atestatele despre obiectele, ce le-a frecventatu, precum despre esamenele din acelea, i se va eliberá si rat'a din urma a stipendiului, de care s'a bucuratu.

Nr. 96. Iosifu Moianu, invetiacelu cl. II alu scólei poporale superioare de statu, despartiemntulu de sculptura din

Satulungu si stipendiatu al Associatiunei, legitiméza sporiulu facutu. (Ex. Nr. 324/1887).

— Spre sciintia.

Nr. 97. Bibliotecariulu Associatiunei Dr. Ioan Crisianu presentéza conspectulu cartiloru intrate la biliotec'a Associatiunei transilvane in trimestrul Aprilie — Iunie a. c. (Ex. Nr. 341/1887).

— Spre sciintia, se se publice in organulu Associatiunei.

Nr. 98. Tipografi'a archidiecezana presenta unu contu de 2 fl. 70 cr. ca spese de timbru la concursule publicate de comitetu in diariulu „Telegrafulu Romanu“. (Ex. Nr. 313/1887.)

— Sum'a de 2 fl. 70 cr. se asignéza la cassa spre platire.

Nr. 99. Oficiulu pentru mesurarea competintieloru erariale prin mandatulu de solvire de dto 25 Maiu n. a. c. Nr. 614 presentatu aici la 29 Iulie n. a. c. adresatu dlui Eugenn Brote, cassariulu Associatiunei, cere se se solvézca sum'a de 1 fl. 05 cr. ca repertu de timbru dupa cuitantiile trimise, fara a fi timbrate, prin mandatu postal, dlor Mateiu Popu, Nicol. Moldovanu, Andreiu Francu, Aurelu Munténu si Iosifu Popu, membri ai Associatiunei. (Ex. Nr. 346/1887).

— In contr'a platirei repertului in sum'a de 1 fl. 05 cr. se se faca recursu, fiind-ca sumele cuprinse in cuitantiile, dupa care s'au luat repertu, cá tacse dela membrii ai Associatiunei facu parte din averea Associatiunei, prin care acést'a contribue la inaintarea de scopuri culturale. Cu esecutarea acestui concludu se incredintiaza membrulu comitetului Parteniu Cosm'a.

Nr. 100. In legatura cu conclusele comitetului, luate in sedinti'a dela 29 Iulie a. c. Nr. prot. 87 la raportulu directiunei dela scól'a civila de fete a Associatiunei de dto 8 Iulie a. c. Nr. 197 despre afacerile scólei si internatului in anulu scol. 1886/7 (Ex. Nr. 332/1887) comitetulu decide:

a) in vederea sporiului doveditu cu ocasiunea esameneloru publice la finea primului anu scolariu la scól'a civila de fete a Associatiunei si a imprejurarii, cá in prim'a linié acestu sporiu se dadoresce conducerii intielepte, de care scól'a s'a bucuratu, comitetulu esprima multiamita dlui Dr. D. P. Barcianu pentru zelulu si abnegatiunea, cu care acela in calitate de directoru onorariu a statu in fruntea scólei si a provediutu afacerile directionale;

b) se trimitu adrese de multiamita Ven. Consistoriu Archidiecezanu din Sibiiu si Ven. Ordinariatu Metropolitanu din Blaju, pentru ca s'au grabitu prin numirea de catecheti nimeriti a contribui la inaintarea scopuriloru urmarite de scól'a civila de fete a Associatiunei;

c) se esprima multiamita dloru Dr. Ilarionu Puscariu, archimandritu si asesoru consistorialu si Niculae Toganu co-operatoru, cari in calitate de catecheti au provediutu in modu gratuitu, in modulu celu mai nimeritu, invetiamentulu din religiune la scól'a civila de fete, precumu si dlui Dr. Ioan Mog'a, care, cu cea mai mare prevenire, de asemenea in modu gratuitu, a facutu servitiile de medicu in anulu scolariu trecut, regretându, ca Associatiunea, in considerarea starii ei financiare de adi, nu este pusa in positia a le remunera serviciile in modulu cum s'ar recere, ceea ce in sa va urma indata ce mijlócele îi voru permite;

d) cassariulu Associatiunei, dl Eugenn Brote, se insarcinéza a veni in una din sedintiele procsime cu propozitiu in privinti'a procurarii unei casse werthaimane in cancelaria directiunei dela scól'a civila de fete;

e) directiunea scólei de fete civile se insarcinéza a face dispositiile necesare, cá servitorii dela numit'a scóla se fie primiti la casu de lipsa, in spitalulu civilu din locu cu tace scadiute.

Nr. 101. Dela sedintiele dela 16 Iunie a. c. au incursu la comitetu urmatóarele tacse: a) dela Domnii Gavril Ciobotaru in Gimesiu taca pro 1887, 5 fl., Simionu Micu in Alba Iulia pro 1887 5 fl., Vasilie Mica in Székely-Udvarhely pro 1886 si 1887 10 fl., Alecsandru Nemesiu in Orestia pro 1887 5 fl., Vasilie Suci in Gherl'a pro 1886 5 fl., Dr. George Ilea in Bai'a de Crisiu pro 1886 si 1887 10 fl., Aurel Novac in Biserica Alba pro 1886 si 1887 10 fl., Iónu Gallu in Abrudu pro 1886 si 1887, 10 fl., Teodoru Harsianu in Beica rom. rata a II-a din taca pro 1887, 1 fl. 25 cr., G. V. Borgovanu in Gherl'a a conto tacei pro 1886 si 1887 3 fl. v. a. b) dela Dl Stefanu Moldovanu prepositu in Lugosiu a incursu sum'a de 10 fl., c) s'a insinuatu ca membru nou pro 1887 platindu taca de membru ordinariu pro 1887 Septimiu Albini in Sibiiu.

— Spre sciintia, avédu membrulu nóu a se supune aprobarii adunarii generale a Associatiunei transilvane.

Sibiiu d. u. s.

In absentia dloru presiedinti, celu mai bétšanu dintre membrii cari au participatu la sedintia

G. Baritiu m. p.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu II.

Autenticarea acestui procesu verbalu se increde Dloru Ioanu V. Russu, Parteniu Cosm'a, si Eugen Brote.

S'a cetitu si autenticatu.

Sibiiu 4 Augustu 1887.

Ioanu V. Russu m. p.

P. Cosm'a m. p.

Eugen Brote m. p.

Nr. 369/1887.

Procesu verbale

alu comitetului Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu luat in sedinti'a dela 16 Augustu 1887.

Presiedinte: Iacobu Bolog'a vice-presiedinte. Membrii presenti: I. St. Siulutiu, C. Stezariu, Zacharia Boiu, I. V. Russu, G. Baritiu. N. Fratesiu, G. Munteanu.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 102. Dl prim-secretariu alu Associatiunei George Baritiu, cu provocare la concludulu adunarei generale din Alba Iulia ddto 9 Augustu 1886 din sedinti'a II pt. 20 referitoriulu la fundatiunea scólei centrale románesce, ce aru fi se se infintieze in Ghierl'a, in urm'a caruia comitetulu e insarcinatu a si cástigá datele necesare despre numit'a fundatiune, si incatu afacerea ar cadea in competinti'a comitetului, referéza, cercetându cu de ameruntulu actele referitóre la cestionat'a fundatiune, a aflatu, cá acelea nu deobliga pe Associatiune si pe comitetulu ei la nimicu, si cá prin urmare afacerea acesta nu cade in competinti'a comitetului (Ex. Nr. 367/1887).

— Spre sciintia, avându despre rezultatul cercetării făcute a se luă notiția în raportul comitetului către adunarea generală procsima.

Nr. 103. Din partea cassariului se prezintă proiectul de bugetu alu Asociatiunei pro 1888 (Ex. Nr. 365/1887).

— Se primesce în textul alăturat, avându a se prezenta adunării generale, ce are a se întruni în Sibiiu, pentru aprobare și statorire definitivă.

Nr. 104. Secretariul II prezintă proiectul de raport alu comitetului către adunarea generală a asociatiunei, despre activitatea sa în anul administrativ 1886 (Ex. Nr. 368/1887).

— Se primesce în textul alăturat, avându a se prezenta adunării generale.

Nr. 105. Dl. I. I. Keil covrigariu în Sibiiu, prin adresa de dto 1 Augustu a. c. se oferă a primi și pentru anul școlar următoriu 1887/8 alimentarea la școl'a civilă de fete a Asociatiunei pe lângă condițiunile din anul trecut.

— Ofertul Dlui I. I. Keil se primesce, și se însărcinează membrul comitetului P. Cosm'a a încheie contractu cu densusul în sensul condițiilor statorite în anul trecut 1886.

Nr. 106. Cu provocare la concludul acestui comitetu ddto 2 Augustu a. c. pt. 89, în afacerea procesului fondului academiei de drepturi contra Anei Berghianu marit. Visi'a se decide:

— Representantului Asociatiunei în procesul contra Anei Berghianu m. Visia dlui avocat R. Patiti'a din Alb'a-Iuli'a i se incuviintiază, pe lângă anticipatiunea de 45 fl. ce i s'au licidat și solvit, și restul de 68 din sum'a de 113 fl. 15 cr. licidată densusului ca spese de către judecatori'a concernată.

Nr. 107. În legătură cu punctul precedent și cu provocare la adres'a Dlui avocat din Alb'a Iuli'a R. Patiti'a ddto 9 Augustu a. c. (Ex. Nro. 355/1887), prin care satisfacându condițiilor cuprinse în §. 6 al. 2 alu statutelor Asociatiunei, cere a fi declarat membru pe viața alu asociatiunei, comitetul decide:

— Dlu avocat R. Patiti'a membru ordinariu alu Asociatiunei, se declară de membru pe viața alu Asociatiunei transilvane, avându a i se estradă diplom'a obținută.

Nr. 108. Valie Lazaru învetiacelu de fauru în Desiu, prin adres'a ddto 7 Augustu a. c. cere a i se da unu ajutoriu ca se se pōta sustinea la meserie (Ex. Nr. 359).

— Ne dispunându comitetul de ajutōre, cererei prezente de astadata nu se pōte satisface.

Nr. 109. I. Popescu profesor seminarialu în Sibiiu și membru comitetului asociatiunei prin adres'a ddto 4 Augustu a. c. cere a fi dispensat de la însărcinarea ce o a primit din partea acestui comitetu cu datulu 29 Iuliu a. c. Nr. 332 de a elabora unu planu de învetiamentu pentru cursul complementar, ce în sensul §. 6 din statutu de organizare e a se institui la școl'a civilă de fete a asociatiunei, arătându ca, aflându-se la scalde pentru cautarea sanetății, nu are la îndemână isvōrele trebuincioșe la o astfel de lucrare. (Ex. Nr. 361/1887).

— Membrul comitetului I. Popescu se dispensează de la însărcinarea ddto 29 Iuliu a. c. Nr. 332 concredindu-se afacerea cu pregătirea planului de învetiamentu pentru cursul complementar, ce este a se deschide la școl'a civilă de fete a Asociatiunei corpului învetiitorescu de la acesta școlă în cointelegere cu Dl directoru onorariu alu școlii Dr. D. P. Barcianu și secretariul II alu Asociatiunei Dr. I. Crisianu.

Nr. 110. Dl avocat din Desiu, Augustinu Munteanu prin adresa ddto 14 Augustu a. c. aterne pe lângă o copie simplă a testamentului, o copie a protocolului, prin care testatorulu a dat testamentul în pastrare judecătorească și în fine pe lângă documentul despre împartirea judecătorească a lasamentului, contractul de comparare și vëndiare de im-

preună cu suma de 355 fl. în cauz'a lasamentului după fericitul Tiție, cerându ratificarea contractului și resolvirea definitivă a acestei cauze. (Ex. Nr. 366/1887).

— Se adevărește primirea sumei de 355 fl., ér contractul dimpreună cu tōte actele referitōre la amintitul lasamentu se decide a se da membrului P. Cosm'a spre dare de parere din punctu de vedere juridicu.

Sibiiu d. u. s.

Iacobu Bolog'a m. p.,
Vice-pres.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu.

Autenticarea acestui procesu verbale se încrede dlora Stezariu, Z. Boiu, G. Baritiu.

S'a cetitu și verificându-se s'a subscrisu.

Sibiiu, în 17 Augustu 1887.

C. Stezariu m. p.

Z. Boiu m. p.

G. Baritiu m. p.

ad Nr. 368/1887.

Program

pentru adunarea generală a XXVI-a a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a română și cultur'a poporului român, care se va ținea în 28 Augustu n. a. c. și zilele următōre în Sibiiu.

Siedinti'a I-a în 28 Augustu.

1. Siedinti'a se deschide la 10 ore prin presidiulu ordinariu, în sal'a comitatului, strad'a morii Nr. 10.
2. Esmiterea unei comisiuni de 3 pentru încasarea de taxe de la membrii vechi și de la cei cari se voru înscrie de nou.
3. Apelul nominalu alu membrilor Asociatiunei, cari au dreptu a participa cu votu decisivu.
4. Raportulu comisiunei de înscrieri.
5. Raportulu generalu alu comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1886 dimpreună cu adnexele sale.
6. Insinuarea propunerilor și eventualelor interpelari.
7. Alegerea unei comisiuni de 3, pentru esaminarea ratiociniului pro 1886 și a proiectului de bugetu pro 1888 și a unei comisiunei de 3 pentru propuneri.

8. După o informațiune prealabilă, membrii adunării voru binevoi a merge la școl'a de fete spre a o cerceta și visita în tōte partile sale împreună cu internatul.

Siedinti'a II-a în 29 Augustu.

1. Autenticarea procesului verbale alu siedintiei I-a.
2. Raportulu comisiunilor esmise în siedinti'a I-a.
3. Alegerea secretariului II al Asociatiunei și alu controlorului pe periodulu prezentu 1887—1890.
4. Dispositiuni pentru autenticarea procesului verbalu alu siedintiei II-a.
5. Defigerea locului pentru fiitōrea adunare generală.
6. Încheierea siedintielor adunării generale.

Din siedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a română și cultur'a poporului român ținută la Sibiiu în 16 Augustu 1887.

Iacob Bolog'a m. p.,
vice-presidentu.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu II.

ad Nr. 368/1887.

Raportulu

comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului român despre activitatea sa in decursulu anului 1886.

Onorata adunare generala!

In conformitate cu dispositiunea statuteloru din §. 32 lit. g. si a conclusului adunarii generale din anulu 1882 dela Deju, p. prot. 33 comitetulu instituitu in adunarea generala din anulu 1886 din Alb'a-Iuli'a, 'si i-a voia a presentâ adunarei generale urmatoriulu raportu despre activitatea sa in timpul dela 1-ma Ianuarie pâna la 31 Decembre n. 1886.

I.

In decursulu anului 1886 s'au ținutu 21 siedintie. Atâtu in siedintiele pâna la adunarea generala din Alb'a-Iuli'a, câtu si in siedintiele urmate dupa acêsta adunare, care reconstituindu comitetulu prin noua alegere, n'a facutu schimbare in conducerea comitetului, presidiulu l'a purtatu vice-presedintele Iacobu Bolog'a, fiindu presedintele Timoteu Cipariu, parte din departarea locului, parte prin starea sanatatii debilitate, impedeatu a conduce insusi afacerile Asociatiunei.

Aici va fi locul se ve aducemu la cunostintia o schimbare, ce in decursulu timpului s'a intemplat cu privire la comitetu.

Schimbarea s'a facutu in una din siedintiele anului curentu si ar fi prin urmare se fie cuprinsa numai in raportulu despre anulu curentu, care e a se presentâ adunarei generale din anulu 1888; fiind ea inse de natura a reclama o decisiune mai grabnica prin conclusulu adunarei generale presente, comitetulu 'si permite a o aduce, in legatura cu raportulu asupra cestiunei anului trecut, inaintea adunarei generale din anulu acesta. Schimbarea indicata s'a facutu in functionarii Asociatiunei: Anumitu Dl. profesor seminariulu Dr. D. P. Barcianu, membru suplentu alu comitetului, secretariu II alu Asociatiunei, numitu delegatu alu acesteia in afacerile scolare si directoru onorariu alu scôlei civile de fete sustinute de Asociatiune, simtindu in urm'a unei grele bôle, de care fu cuprinsu in tómn'a anului trecut, totu mai multu si mai multu trebuintia de linistea, pe care in anii din urma, din caus'a multeloru ocupatiuni, nici in timpul feriiloru nu o a pututu afla, si avendu mai departe in vedere inmultirea agendeloru secretariatului la cancelari'a Asociatiunei, precum si a aceloru impreunate cu directoratul scôlei civile de fete, cari, mai alesu din caus'a internatului au devenitu mai grele decâtu s'a pututu prevedea la inceputu, a cerutu se fie dispensatu sau dela afacerile secretariatului, sau dela cele ale directiunei scolare sau si dela amendoue, de ôre-ce, fâra a'si pagubi sanatatea, n'aru putea se le mai implinésca dupa cum ar' voi si dupa cum trebuinti'a cere, ér comitetulu, apretiandu motivele cererei, cu regretu a primitu abdicarea densului dela postulu de secretariu alu II, multiamindu'i pentru servitiile si sacrificiile aduse in decursu de 6 ani in acestu postu in interesulu Asociatiunei si rogându'lu, se func-

tionedie si mai departe in calitate de directoru alu ti- nerei scôle si se o conduca cu cunoscutu tactu spre scopulu, la care țintesce.

Incâtu pentru afacerile secretariatului comitetulu n'a vediatu necesitatu a ingrigi, in modu provisoru, prin substituirea in acêsta functiune a bibliotecariulu Asociatiunei Dr. I. Crisianu.

Totu cu privire la comitetu, si anumitu la functionarii Asociatiunei s'au mai intemplat, de asemenea in un'a din siedintiele anului curentu, si o alta schimbare. Domnulu jude reg. in pensiuone I. St. Siulutiu, cerendu din respectu la starea sdruncinata a sanatatii, se fie dispensatu dela afacerile de controloru, comitetulu s'a vediatu cu regretu necesitatu a-i primi abdicarea, multiamindu-i pentru servițiile aduse in acêsta functiune in interesulu Asociatiunei. Incâtu pentru afacerile de controloru comitetulu a aflatu a se ingrigi si in acestu casu, in modu provisoriu prin substituirea in acêsta functiune a membrului suplentu alu comitetului Dl Nicanoru Fratesiu, protosincelu si asesoru consistorialu.

Onorat'a adunare generala va binevoi dar' a dispune la timpul seu cele trebuinciose prin o noua alegere, dându totodata si din parte'si espresiune multiamitei sale pentru zelulu si abnegatiunea, cu care fostulu secretariu si actualu directoru onorariu alu scôlei civile sustinute de Asociatiune a provediutu in decursu de 6 ani afacerile secretariatului si care si adi continuâ a lucrâ intru promovarea intereseloru Asociatiunei fâra se crutie ostenele si sacrificii.

Totu la acestu locu ne luamu voia a face amintire si de o alta schimbare, si acêsta din motivulu ca ea 'si are reflexulu in ratiociniulu ce se presenta onoratei adunari generale.

Schimbarea privesce cas'a propria a Asociatiunei, unde comitetulu 'si are localulu seu stabilu. Urmându adeca comitetulu concluseru luate in adunari generale din Brasiovu si Orestie, a facutu tôte pregatirile de lipsa si a dispusu esecutarea adaptariloru si reparaturiloru la acêsta casa. Sub decursulu esecutarii constatandu-se defectuositatea plafonduriloru din parterre spre etagiulu II la odaile dinspre strada si trebuinti'a de a fi inlocuite prin constructiune noua, comitetulu s'a vediatu necesitatu a urcâ preliminarulu ce'l stabilise dintr'unu inceputu la sum'a indusa in ratiociniulu prezentatu. Sumele necesarii s'au acoperitu din averea Asociatiunei si sunt a se considera cá investitiune.

In siedintiele sale comitetulu a facutu dispositiunile pentru esecutarea concluseru adunarei generale, pentru folosirea sumeloru votate in budgetu cu privire la administratiune, la spriginirea de studenti si invetiacei de meserii, pentru fôia Asociatiunei si pentru scôla de fete, resolvindu in acelasi timpu si curentiile intrate. Sumele votate in budgetu de adunarea generala, pentru anulu 1886, dupa-cum onorat'a adunare generala se va convinge din ratiociniulu alaturatu, s'au folositu intocmai indigitariloru primite. Stipendiile conferite in anii premergatori s'au lasatu in folosirea respectiviloru stipendisti si ajutorati, cari n'au terminatu inca cursulu in-

vetiatorei, dar' au doveditu progresu indestulitoriu si portare morala corespunditoare, ér' încatu pentru stpendiile devenite vacante in anulu 1886 si pentru ajutoarele date in favorulu invetiaceiloru de meserii din partea societatii „Transilvani'a“ s'au scrisu concursu si ele au fostu conferite tineriloru insemnati in conspectulu alaturatu ^{1/}. la acestu raportu.

Din stpendiile amintite mai susu unulu de 20 fl. din fundatiunea „Tofaléna“ menitu pentru tineri descendenti dintr'o familia din fost'a comuna „Tofaleu“, cari ar voi sè se aplice la meserii, nu s'a pututu conferi din cauza, ca uniculu concurentu, ce s'a prezentatu n'a intrunitu conditiunile stipulate in concursu, si astfelu sum'a acelui stipendiu s'a adausu la fondu.

Insemnamu mai departe totu cu privire la acestu objectu, ca din stpendiile devenite vacante in decursulu anului 1886 nu s'au mai conferitu, nefiindu prevediute in cadrulu budgetulu votatu de adunarea generala dela Alb'a-Iuli'a din anulu 1886 si anumitu unu stipendiu de 100 fl. menitu pentru studenti dela scóele reale, unu stipendiu de 100 fl. menitu pentru studenti dela scóele comerciale si in fine doue stpendii de câte 100 fl. menite pentru ascultátore de pedagogia, tóte din fondulu Associatiunei, fiindu a se reduce in intielesulu concluse-loru adunariloru generale din anii trecuti in specialu a celei dela anulu 1883 din Brasiovu, impartirea de stpendii la fundatiunile speciale; s'a creatu in sa de alta parte si conferitu unu stipendiu nou de 40 fl. v. a. din „fundatiunea reposatiloru frati Radu si George M. Riurénu“.

Ajutoriu s'a pututu da in anulu 1886 numai intr'unu singuru casu. Din crutiarile facute in budgetulu anului 1885 la positiunea pentru spese neprevedute s'a votatu adeca studentelui in drepturi, Ilie Cismasiu, fostu cancelistu alu Associatiunei, sum'a de 60 fl. v. a. pentru inlesnirea studiiloru sale. Tóte celelalte cereri pentru ajutorarea scóeloru si privatiloru, mai alesu studentiloru, intre acestea si cele transpuse de către adunarea generala din anulu 1886, comitetulu s'a vediutu necesitatu ale resólvá de asta-data in modu negativu, in deosebi in considerarea speseloru ce le-au avutu cu ajustarea edificiulu scólei de fete si cu prevederea invetiaméntulu in aceea scóla, precumu si cu intocmirea corespunditoare a internatulu impreunatu cu acestu institutu, spese, a caroru marime dupa cum e usioru de intielesu, nu s'a pututu prevedé dela inceputu.

In caus'a lasaminteloru Associatiunei transilvane inca pendente comitetulu continua a tiné evidentia receruta si a urmari resolvirea catu mai grabnica a acelora.

Insarcinarii primite in caus'a fundatiunei scólei centrale romane, care ar fi sè se infintiedie in Gherl'a, comitetulu a satisfacutu prin castigarea dateloru necesare despre aceea fundatiune, din care resulta, ca acelea nu obliga pe Associatiune si pe comitetulu ei la nimicu si ca afacerea nu cade de locu in competintia comitetulu Associatiunei.

II.

Edificiulu scolaru ridicatu si pusu sub coperisiiu in decursulu anului 1885 apoi peste érn'a aniloru 1885—

1886 lasatu in stare cruda, pentru cá sè se svènte pe deplinu, a fostu in decursulu anului 1886 cu totulu terminatu si tóte celelalte pregatiri astfel inaintate, încatu comitetulu a potutu luá tóte dispositiunile necesare pentru deschiderea scólei impreunate cu internatu a Associatiunei.

Inca in siedinti'a sa ordinara din lun'a lui Iunie comitetulu conformandu-se, in urm'a indelungatelor pertractari asupr'a acestui obiectu, presciseloru Art. de lege XXXVIII din 1868 capu IV §. 16 lit. b, si capu V §. 67 si acceptandu sistemulu unei scóle civile cu 4 clase, in care copilele voru avé se intre dupa-ce voru fi terminatu cursulu elementaru de 4 clase, a stabilitu in modu definitivu statutulu de organizare, precumu si planulu de invetiaméntu, conformandu'lu pe cestu din urma legii statului si ordinatiuniloru mai inalte, a stabilitu in fine budgetulu scólei si conditiile pentru primire in scól'a civila in conformitate cu dispositiile legiloru regnicolare, apoi amenuntele pentru primirea in internatu si darea, pentru acumu, in intreprindere in ceea-ce privesce alimentarea eleveloru interne si a personalulu de supraveghiere si de serviciu.

In legatura cu statutulu de organizare s'a instituitu pentru afacerile de invetiaméntu personalulu didacticu, deocamdata trei invetiatori in persónele dl Enea Hodosiu, Septimiu Albini si Sabinu P. Barcianu, toti cu studii academice, si o invetiátore in persón'a domnistórei Aureli'a Filipescu.

Vediendu comitetulu, cá nici unulu din concurentii luati in considerare la numire, nu intrunescu conditiunea necesara, pentru a i se increde conducerea scólei, si avendu in vedere, cá in conformitate cu statutulu de organizare alu scólei, unu delegatu alu comitetulu are se pórté inspectiunea asupr'a tuturoru afaceriloru de scóla si de internatu, a numitu pe membrulu suplentu alu comitetulu, secretariu II. al Associatiunei si profesorulu seminariulu Andreianu din locu, Dr. D. P. Barcianu, delegatu alu comitetulu in afacerile scolare si ale internatulu cu caracterulu si de directorulu onoraru alu institutulu pentru anulu scolaru 1886/7.

Incátu pentru invetiátore, comitetulu a preferitu a alege, pentru acumu, numai un'a, ér postulu de directoru a internatulu, cá unulu, ce are insemnate pentru intrég'a desvoltare ulterioara a scólei si a internatulu, l'a oferitu domnistórei Elen'a baronesa Popu. In fine in legatura cu dispositiile §. 57. Art. de lege XXXVIII din 1868 si cu cele normate in ord. ministeriala ddto 26/8 1877 Nr. 21678 II comitetulu s'a adresatu la veneratulu consistoriu archidiecesanu din Sibiiu si la veneratulu ordinariatu din Blasiu pentru comunicarea unui planu de invetiaméntu din religiune si morala pentru scól'a civila, precumu si pentru numirea persóneloru incredintiate cu predarea acestui obiectu de invetiaméntu.

Acestea terminate, se defipse si terminulu deschiderei scólei pe 15 Septemvrie n. 1886, acésta in deosebi in vederea hârtiei inspectoratulu reg. ung. de scóle alu comitatulu Sibiiu ddto 27/8 n. 1886 Nr. 905/1886

prin care dispune, că deore-ce statutulu de organizare si planulu de invetiamentu alu scólei s'a prezentatu din partea comitetului administrativu alu comitatului in 8 Augustu 1886 la in. ministeriu, cu deschiderea sè se astepte pana la 8/9 n. pentru a se sustinea astfelu timpulu de 30 de zile pentru eventualele observari ale autoritatii superióre.

Observamu la acestu locu, că pentru a face o inlesnire parintiloru cari aru dori, că si in cursulu celoru 4 clase primare sè se faca totu in limb'a romàna, comitetulu a adapostitu in edificiulu scolaru, pe lãnga anumite conditiuni bine precisate si acceptate de ambe partile, si scól'a primara, sustinuta de reuniunea femeiloru romàne din Sibiu, pentru de a dá instructiunea primara receruta, oferindu in internatulu Associatiunei si elevelloru acestei scóle ingrijirile trebuincióse, intocmai că si elevelloru scólei civile si in acelési conditiuni.

Dupa premergerea actului ritualu obicinuitu, scól'a si internatulu se deschise in sfersitu la terminulu indicatu mai sus, la 15 Septemvrie n. functionãndu deocamdata pana la implinirea unoru formalitati, respective pana se va fi satisfacutu conditiuniloru prevedute in §§. 17 si 103 ai Art. de lege XXXVIII din 1868 conformu esmisului inalt. ministeriu reg. ung. de culte si instructiune publica ddto 4 Fauru a. c. Nr. 1948 că scól'a civila de fete cu caracteru privatu fara dreptulu de publicitate.

Atãtu statutulu de organizare cãtu si planulu de invetiamentu au primitu aprobarea autoritatii superióre, si astfelu comitetulu a potutu cu placere constatã, că din acẽsta parte scól'a intemeiata de Associatiune e pe deplinu asigurata.

Intețirea, cu care in cele din urma a trebuitu sè se faca dispositiunile pentru deschiderea scólei, si necesitatea, in care comitetulu s'a aflatu de a face dispositiuni cu privire la conducerea scólei cu abatere dela prescrierile statutului aprópe in ór'a din urma, au ingreunatu pregatirea in tóta linistea a tuturoru afaceriloru scolare, astfelu, că chiaru dupa deschiderea scólei au trebuitu sè se faca lucruri, care aru fi fostu se fie terminate inainte de deschidere.

Aceste greutati invinse, s'au ivitu in curendu dupa deschiderea scólei altele. Scól'a intemeiata de Associatiune, fiindu cea dintãiu de categori'a acẽsta la noi romàni de aici din patria, au fostu lipsita de spriginulu ce'lu dau esperientiele anterióre, si de traditiuni pedagogice bine intemeiate, cari se-i servẽsca de indreptariu la inceperea si continuarea lucrarii sale; apoi seraci'a literaturii nóstre scolastice etc. au contribuitu a ingreunã lucrarea.

Zelulu insa si abnegatiunea delegatului Associatiunei Dr. D. P. Barcianu, care dupa cumu amu amintitu, a fostu insarcinatu a conduce scól'a in calitate de Director onorariu, apoi zelulu laudabilu si diliginti'a, cu care corpulu profesorulu s'a nizuitu a'si indepliní chiemarea, au facutu se dispara incetulu cu incetulu tóte greutatile atinse mai susu si rezultatele imbucuratóre, ba pentru inceputulu lucrarii surprindietóre chiaru, au doveditu aevea, că scól'a Associatiunei si in directiunea acẽsta este asigurata, si că sustiitorii potu priví cu liniste in viitorulu ei.

Asemenea scólei cá atare a fostu la culmea misiunei si internatulu impreunatu cu ea.

Disciplin'a, ordinea si curatieni'a, ce au domnitu in internatu, au facutu conducátorei aceluia domnisióre Elen'a Brs. Popu, tóta onórea. Mersulu regulatu in functionarea scólei si a internatului, si rezultatele surprindietóre obținute in primul anu scolaru cu privire la scopulu ce se urmaresce: de a dá elevelloru o cultura generala, decãtu care mai inalta nu se póte dá femeii in scólele esistente in patria, a le oferí ocaziune pentru castigarea de cunoscintie folosítore in ceea-ce privesce practic'a vietiei, si, ceea-ce este mai pre susu de tóte, de a le dá o crestere in conformitate cu cerintiele vietiei poporului romànu in limb'a romàna, tóte acestea au datu comitetului none dovedi, că unei adẽncu simțite trebuintie a corespunsu Associatiunea transilvana atunci, când, apretiandu insemnatatea deosebita a femeii pentru intrég'a crestere si pentru viitoriulu unui poporu, a decisu infiintierea unui astfelu de institutu.

Comitetulu, consciu altfelu de multele sarcini si jertfe materiale, ce Associatiunea a trebuitu se si le impuna, jertfe, care numai incetulu cu incetulu se voru recompensã, are deplina convingere — că capitalele cheltuite cu infiintierea acestui lacasiu alu muselloru, sunt siguru elocate, si că timpulu nu e departe, cându productivitatea loru se va manifestã in tóte pãturile poporului nostru multu cercatu.

Se vedemu care si cãtu de mari sunt acelea capitale!

Edificiulu scólei se urca conformu documentelloru justificátore la cass'a Asociatiunei la sum'a de	62643 fl. 21 cr.
Obiectele inventariului scólei representa sum'a efectiva	7407 fl. 66 cr.
In totalu costa edificiulu scólei dimpreuna cu tóte intocmirile trebuincióse, mijlóce de invetiamentu si mobiliaru sum'a de	70.050 fl. 87 cr.
In ceea-ce privesce spesele avute cu scól'a in decursulu anului scolaru 1886/7 inclusive 31 Iuliu a. c. acelea se redica la sum'a de	8651 fl. 07 cr.
ér venitele incurse din taxele prescise dau sum'a de	5332 fl. 60 cr.
Remãne deci de pe anulu trecutulu scolaru unu deficitu de	3318 fl. 47 cr.

Spesele impreunate cu zidirea, intocmirea si in parte cu sustinerea scólei s'au acoperitu prin imprumuturi, despre a caroru acoperire se voru face propuneri la budgetele respective.

Incãtu pentru deficitulu de 3318 fl. 47 cr. resultatu din mic'a frecuentia, de care s'a bucuratu scól'a in decursulu primului anu alu functionarii ei, acela se explica mai alesu prin intãrdierea cu deschiderea scólei provenita, dupa cum amu aratatu la altu locu, din impregiurari neaternátore de comitetu, si se va poté acoperí din contribuirile in favorulu scólei ce in urm'a apelului esmisu

cătra publiculu român din tôte partile continua a intra la cass'a Asociatiunei.

Fiindu pe viitoru, dupacum avemu puternice cuvinte a sperá, frecuenti'a mai mare — nu numai voru lipsi deficientele — ci ne vomu poté presentá inaintea Onoratei adunari generale chiaru si cu prisosuri. Conscia de multele greutati financiare ce le va intimpiná Asociatiunea nu si-a facutu cătu-si de puține illusiuni, ci se póte, că nici cându mari preste mesura nu voru fi căstigurile materiale, si acésta se esplica prin starea materiala a poporului nostru, carele altfelu, insetatu dupa cultura, nu crutia — dupa cumu noi cei de fatia, aprópe toti o scimu din propria-ne esperientia — nici ostenele, nici jertfe, ba, cându vede lips'a 'si trage dela gura chiaru, numai cá se-si adape fragedele-i mladitie cu a culturei dulcétia; cu atátu mai mari si mai satisfacátore voru fi in sa căstigurile morale, si acésta este, credemu noi, ceea-ce mai alesu dorimu, la ceea-ce mai alesu ne asteptamu.

III.

Privitoru la administrarea averei Asociatiunei amin-timu, că incepědu cu anulu 1886 s'a pusu in lucrare o noua contabilitate si unu nou modu de ratiocinii la cass'a Asociatiunei, care are evidentia la tôte titlurile budgetului si control'a corespundietóre.

Totu cu privire la administrare amintimu, că dupa-ce taxele de membrii ordinari chiaru si cu modulu circum-scrisu in normativulu pentru incassarea acelora de dto 31 Octomvrie 1884, aprobatu de adunarea generala din Gherl'a dela 1885 au intratu nespusu de greu, comitetulu, considerándu multimea cereriloru si pretensiuniloru câte se facu din mijloculu publiculu cătra Asociatiune resp. cătra cass'a prea modesta pe anu ce merge in propor-tiune crescěnda, a acceptatu dela inceputulu anului cu-rentu, modalitatea de a se incassa prin mandate postale, precumu se face si de cătra alte institute, societati si reuniuni in tíera si in afara.

Practicabilitatea sau nepracticabilitatea acestei dispo-sitiuni, fiindu lucrulu acumu in curgere, se va poté con-stată cu sigurantia numai in viitoru; atát'a putemu anticipá, că — dupa cătu s'a potutu esperiá in scurtulu timpu de cându este pusa in lucrare, nou'a modalitate de in-cassarea taxelor, promite unu resultatu cu multu mai favorabilu decâtu dispositiunile anterióre in directiunea acésta.

Din ratiociniulu ce se presenta pentru anulu admi-nistrativu 1886 resulta, că la venite positiile budgetare: taxe dela membrii, preliminate cu 2000 fl., au realizatu cu 1221 fl. 91 cr. mai multu.

Pe de alta parte in sa interesele dupa efecte publice, preliminate cu 1459 au datu cu 472 fl. 16 cr. mai pućinu, acésta din motivu, că pentru acoperirea sumelor recerute pentru adaptarile si reparaturile facute la cas'a Asociatiunei si a sumelor recerute pentru platirea rate-loru architectului pentru zidirea scólei, comitetulu s'a vedíutu necesítatu a face unu imprumutu la fondulu Asociatiunei, procurándu sumele recerute prin vëndierea

de efecte de ale numitului fondu, care se ținu in evi-dentia cá imprumutu datu scólei de fete, apoi sum'a preliminarata pentru taxele de administratia cu 160 fl. 91 cr. a remasu cu 31 fl. 30 cr. mai josu decâtu pre-liminarulu, de asemenea a remasu mai josu decâtu pre-liminarulu cu 72 fl. si sum'a preliminarata cu 100 fl. pentru prenumeratiuni la „Transilvani'a“ si la chirii, in locu de 1472 fl. preliminati s'au realizatu cu 566 fl. 44 cr. mai pućinu, din cauza, că mai multe localitati, ce mai nainte erá inchiriate, au trebuitu se fie desiertate in favorulu esecutarei reparaturiloru si adaptariloru.

In rubric'a speselorü s'a spesatu mai pućinu la po-siti'a „Trebuintie neprevédute“ cu 53 fl. 41 cr., la contri-butiune si spese diverse cu 41 fl. 83 cr., la reparaturi merunte cu 143 fl. 52 cr., la spese de tipariu pentru fói'a „Transilvani'a“ cu 433 fl. 85 cr. (care s'au reser-vatu in sa pentru anulu 1887); la dotatiunea bibliotecei cu 191 fl. 04 cr., la stipendiile pentru studenti dela scólele reale cu 100 fl., la stipendiulu pentru studenti dela scólele comerciale cu 50 fl., la stipendiile pentru ascultatóre de pedagogia cu 100 fl., preste totu dara mai pućinu cu 1113 fl. 65 cr. v. a.

Starea averei Asociatiunei a fostu, conformu ratio-ciniulu la 31 Decemvrie 1886 109597 fl. 98 cr. adeca cu 9213 fl. 18 cr. mai multu, decâtu in anulu precedentu.

Intrég'a avere administrata de comitetulu Associa-tiunei a fostu la acelasiu terminu 123918 fl. 64 cr., mai multu ca in anulu precedentu cu 9608 fl. 11 cr.

Sum'a depositelorü s'a urcatu cu 31 Decemvrie 1886 la 3846 fl. 26 cr.

Comisiunea insarcinata cu revisuirea ratiociniulu l'a aflatu esactu si in conformitate cu registrele si documen-tele justificative.

Scontrarile facute au constatatú la cass'a Associa-tiunei tôte in buna ordine.

La cele espuse cu privire la ratiociniulu adaugemu ca in decursulu anului 1886 au intratu la cass'a Asso-ciatiei 100 fl. din lasaměntulu lui Teodoru Moldovanu Bucsi'a din Mediasiu.

De asemenea s'a trimisu comitetulu Asociatiunei prin zelosulu membru avocatulu A. Cosm'a din Supuru din lasaměntulu lui I. Contiu din Ghiurecutu, o suma de 600 fl. v. a., care pàna la regularea fundatiunei se ad-ministrédia in depositu fructificatoru.

S'a transpusu mai departe acestui comitetu prin Dl Basiliu Groze si Danila Sănjonu din Maieru cu datulu 28 Februarie 1886 o paria a testamentulu reposatulu Gregoriu Hangea din Maier, fostu c. r. cancelistu in pensiune cu datulu 21 Februaru 1886 si unu codicilu la acestu testamentu, in puterea căroru din remasulu reposatulu se lasa in administratiunea Asociatiunei tran-silvane sum'a de 1000 fl. depusi in cass'a de pastrare „Auror'a“ din Naseudu, pentru infíintiarea unui fondu de stipendii cu numele Gregoriu Hangea dupa mórtea soćiei sale, si 50 fl. v. a. in favorulu fondulu academiei ro-mane de drepturi.

Cătu pentru sum'a din urma se dispune in codicilu, că ea s' se folosésca că unu micu temeiu pentru infintierea unei reuniuni romane de sodali, sau de industrie preste totu, sau s' se dea că ajutoriu unei asemenea reuniuni existente.

Cu privire la sum'a de 1000 fl. depusa la cass'a de pastrare „Auror'a“ s'a dispusu vincturarea, avendu a se platit veduvei, pe cătu timpu va fi in viatia dela cass'a numitului institutu numai interesele dupa acelu capitalu.

In legatura cu ratiociniulu pro 1886 presentamu proiectulu de budgetu pro 1888.^{2/}. Acesta arata la venite sum'a de 4512 fl. 40 cr., intre cari sumele mai considerabile sunt 2500 fl. taxe dela membrii si 1450 fl. chirii dela cas'a din strad'a morii Nr. 8.

La spese sum'a totala, dupa reducerea in intielesulu dispositiiloru adunariloru generale anteriore a stipendiiloru devenite vacante si prin reducerea positiei la spese cu realitatile, contributiune, reparaturi merunte si diverse este 2950 fl.

Membrii ai Asociatiunei pro 1886 au fostu :

- a) fundatori 76 ;
- b) ordinari pe viatia 108 ;
- c) ordinari cu taxe anuale 582.

Intre acestea se afla si cei insemnati in list'a alaturata ^{3/}. că insinuati dela adunarea generala din Alba-Iuli'a incóci până la finea anului 1886 si dela 1 Ianuariu 1887 până la acésta adunare generala.

Dintre membrii Asociatiunei au reposatu in decursulu anului 1886 si până la present'a adunare generala cei insemnati in list'a alaturata ^{4/}.

IV.

Bibliotec'a Asociatiunei cu finea anului 1886 a constatu din 5828 tomuri, cu 98 tomuri mai multu decâtu in anulu precedentu, unu sporiu provenitu din donatiuni si intrari in schimbu, dela Academi'a romana din Bucuresci, dela Academi'a de sciintie din Budapest'a, dela Universitatea sasésca din Sibiu, dela Academi'a de sciintie din Vien'a, dela societatea „Verein für Siebenbürg. Landeskunde“ in Sibiu, dela bibliotec'a nationale din Florenti'a si Rom'a, dela societatea geografica romana din Bucuresci, dela Dl Meitani din Bucuresci etc.

Dintre scrierile periodice au incursu gratuitu : „Telegrafulu Romanu“, „Gazet'a Transilvaniei“, „Luminatorulu“, „Famili'a“, „Amiculu Familiei“, „Gazet'a Saténului“, „Römänische Revue“, „Biseric'a ortodoxa romana“, „Gazet'a poporului“, „Scól'a si Famili'a“, „Meseriasulu romanu“, ear „Literarisches Centralblatt“ s'a procuratu din sum'a votata pentru biblioteca.

Inventariulu Bibliotecei s'a sporitu cu 307 esemplare din „Transilvani'a“ pro 1886 si a scadiutu cu 2 colectiuni

de câte 1 esemplaru din organulu ~~Asociatiunei~~ ~~inceputulu aparitiunei sale donate bibliotecei dela universitatea c. r. din Cernautiu si spitalului Franciscu Iosefianu din Sibiu.~~

V.

„Transilvani'a“ organulu Asociatiunei a continuata a se edá si in anulu 1886 sub redactiunea Dlui primu-secretariu alu Asociatiunei.

Ea s'a tiparitu in 600 esemplare, din care s'au trimis membriloru ordinari pe viatia esemplare 174, la prenumeranti 28 esemplare, la despartieminte 18 esemplare, la bibliotec'i scolare si in schimbu 45 esemplare, oficiós 8 esemplare.

Aici este locul se observamu, că comitetulu conformandu-se conclusului adunarei generale din Alb'a-Iuli'a siedinti'a II pt. 39 a dispusu, ca cu inceperea dela 1 Ianuariu a. c. organulu Asociatiunei s' se trimita gratuitu membriloru, cari platescu taxele regulatu.

VI.

Cu privire la despartiamintele Asociatiunei relevamu, că cele mai active intru promovarea scopuriloru Asociatiunei mai totu numai pe cele amintite si in rapórtel' aniloru trecuti, anumitu pe alu Sibiuului, Brasiovului, Dejului, Clujului, Sebesiului, Abrudului, Albei-Iuliei, Blajului, Simleului, Reghinului si că de nou reconstruitu alu Fagarasiului.

VII.

Supunendu raportulu acesta apretiarei onoratei adunari generale in legatura cu aclusele :

- a) ratiociniu pro 1886 ;
- b) budgetu pro 1888 ;
- c) consemnarea membriloru nou insinuati ;
- d) consemnarea celoru ajutorati prin stipendii ;
- e) consemnarea celoru reposati dintre membrii asociatiunei ;

adunarea generala se binevoésca :

1. a da comitetului absolutoriu pentru activitatea sa din anulu 1886 ;
2. a aproba budgetulu propusu pentru anulu 1888 ;
3. a declará de membrii pe cei consemnati in list'a presentata ;
4. a face amintirea obicnuita pentru membrii reposati, si
5. a alege pe secretariulu comitetului si pe controlorulu.

Din siedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, finuta la Sibiu in 16 Augustu 1887.

[illegible]

Nr. budget.	Nr. cur.		Preliminatu		Erogatu		Plus, Minus	
			fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
I. Fondulu Asociatiunei.								
1	1	Secretariului II-lea remuneratiune	300	—	300	—	—	—
2	2	Cassariului remuneratiune	200	—	200	—	—	—
3	3	Bibliotecariului remuneratiune	60	—	60	—	—	—
4	4	Cancelistului remuneratiune	300	—	300	—	—	—
5	5	Servitoriului remuneratiune	180	—	180	—	—	—
6	6	Spese de cancelarie	150	—	150	—	—	—
7	7	Trebuintie neprevedute	200	—	146	59	—	53 41
8	8	Contributiune si spese diverse	500	—	458	17	—	41 83
9	9	Reparaturi merunte	200	—	56	48	—	143 52
10	10	Secrètariului I. remuneratiune	400	—	400	—	—	—
11	11	Spese de tipariu „Transilvani'a“	700	—	266	15	—	433 85
12	12	Dotatiunea bibliotecii	200	—	8	96	—	191 04
13	13	Doue stipendii pentru studenti la scóle reale a 100 fl.	200	—	100	—	—	100 —
14	14	Unu stipendiu pentru studenti la scól'a comerciala a 100 fl.	100	—	50	—	—	50 —
15	15	Doue stipendii pentru eleve la scóle pedag. a 100 fl.	200	—	100	—	—	100 —
16	16	Unu stipendiu pentru studenti la academ. de silv.	300	—	300	—	—	—
17	17	Unu stipendiu pentru tineri sau tinere, cari voru invetia la unu institutu industrialu in patria a 60 fl.	60	—	60	—	—	—
18	18	Unu stipendiu pentru perfectiunea in meseria de lemnaritu cu pre-ferintia tineriloru de muntii apusu.	100	—	100	—	—	—
19	19	Adaptari la cas'a Asociatiunei din Sibiuu.	—	—	8509	48	—	—
20	20	Efecte cumperate	—	—	502	72	—	—
21	21	Bani elocati in cass'a de pastrare	—	—	11195	—	—	—
22	22	Zidirea scólei de fete	—	—	21447	73	—	—
23	23	Inventariulu scólei de fete	—	—	6987	97	—	—
24	24	Spese cu intretinerea scólei de fete	—	—	2285	21	—	—
25	25	Repararea casei lui lancu	—	—	300	—	—	—
26	26	Starea cassei cu 31 Decembre 1886.	—	—	378	07	—	—
					54843	07	— 1113	67

Posit. budget.	Nr. cur.		Preliminatu		Perceputu		Plus, Minus		
			fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	
		II. Fundatiunea Marinoviciu.							
6	1	Venitu dela efecte publice:							
		a) fl. 1000 renta austriaca	42	—	21	—	—	21	—
		b) fl. 300 bonuri rurale	14	64	14	64	—	—	—
		c) fl. scrisuri fonciari	60	—	66	—	+	6	—
7	2	Interese dupa capitale elocate	7	55	4	56	—	2	99
			124	19	106	20	+	6	—
							—	23	99
		III. Fundatiunea Dobàc'a.							
8	1	fl. 1000 scrisuri fonciare, interese	60	—	60	—	—	—	—
9	2	Capitale elocate, interese	3	65	2	69	—	—	96
—	3	Starea cassei cu 31 Decembre 1885	—	—	48	44	—	—	—
			63	65	111	13	—	—	99
		IV. Fundatiunea Riurènu.							
10	1	fl. 1200 scrisuri fonciare, interese	30	—	72	—	+	42	—
11	2	Capitale elocate, interese	35	45	—	24	—	35	21
			65	45	72	24	+	42	—
							—	35	21
		V. Fundatiunea Basiota.							
—	1	fl. 500 scrisuri fonciare, interese	—	—	30	—	+	30	—
12	2	Capitale elocate, interese	28	45	3	85	—	24	60
			28	45	33	85	+	30	—
							—	24	60
		VI. Fundatiunea Galliana.							
13	1	fl. 1400 scrisuri fonciari, interese	72	—	84	—	+	12	—
14	2	Capitale inlocate, interese	11	70	3	27	—	8	43
			83	70	87	27	+	12	—
							—	8	43

Posit. budget.	Nr. cur.		Preliminatu		Erogatu		Plus, minus	
			fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
II. Fundatiunea Marinoviciu.								
19	1	Unu stipendiu	60	—	60	—	—	—
20	2	Taxa de administrare	22	78	22	78	—	—
—	3	Elocatu in cass'a de pastrare	—	—	4	56	—	—
—	4	Imprumutatu fondului Asociatiunei	—	—	18	86	—	—
			82	78	106	20	—	—
III. Fundatiunea Dobâc'a.								
21	1	Unu stipendiu	50	—	—	—	50	—
22	2	Taxa administrativa	10	78	10	78	—	—
—	3	Elocatu in cass'a de pastrare	—	—	2	69	—	—
—	4	Imprumutatu fondului Asociatiunei	—	—	97	66	—	—
			60	78	111	13	—	50
IV. Fundatiunea Riurênu.								
23	1	Unu stipendiu	40	—	—	—	40	—
24	2	Taxa de administrare	12	11	12	11	—	—
—	3	Elocatu in cass'a de pastrare	—	—	—	24	—	—
—	4	Imprumutatu fondului Asociatiunei	—	—	59	89	—	—
			52	11	72	24	—	40
V. Fundatiunea Basiota.								
25	1	Unu stipendiu	20	—	20	—	—	—
26	2	Taxa administrativa	5	69	5	69	—	—
—	3	Elocati in cass'a de pastrare	—	—	3	85	—	—
—	4	Imprumutatu fondului Asociatiunei	—	—	4	31	—	—
			25	69	33	85	—	—
VI. Fundatiunea Galliana.								
27	1	Unu stipendiu	60	—	—	—	60	—
28	2	Taxa administrativa	14	40	14	40	—	—
—	3	Elocatu in cass'a de pastrare	—	—	3	27	—	—
—	4	Imprumutatu fondului Asociatiunei	—	—	69	60	—	—
			74	40	87	27	—	60

Venite

Posit. budget.	Nr. cur.		Preliminatu		Perceputu		Plus, Minus	
			fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
VII. Fundatiunea Tofaléna.								
15	1	fl. 1600 scrisuri fonciare, interese	72	—	96	—	+ 24	—
16	2	Capitale inlocate, interese	20	25	2	81	— 17	44
			92	25	98	81	+ 24	—
							— 17	44
VIII. Fundatiunea anonima (Brasiovu).								
17	1	fl. 300 scrisuri fonciare, interese	18	—	18	—	—	—
18	2	Capitale elocate, interese	4	—	4	97	+ —	97
			22	—	22	97	+ —	97
IX. Fundatiunea Timoteiu Cipariu.								
19	1	fl. 500 imprumutulu statului ex 1860	20	—	20	—	—	—
			20	—	20	—	—	—
X. Fundatiunea G. B. V.								
20	1	fl. 3000 prioritati transilvane, interese	150	—	150	—	—	—
21	2	fl. 300 actii „Albin'a“	30	—	30	—	—	—
			180	—	180	—	—	—
XI. Fundatiunea Pop Maior.								
—	1	fl. 1200 scrisuri fonciare, interese	—	—	72	—	+ 72	—
22	2	Capitale elocate, interese	60	10	1	81	— 58	29
			60	10	73	81	+ 72	—
							— 58	29

Sibiu, 31 Decembrie 1886.

Subsemnat'a comisiune a comitetului Asociatiunei transilvane esaminându ratiociniulu

Sibiu, in 23 Iulie 1887.

B. P. Harsianu m. p.

Spese

Posit. budget.	Nr. cur.		Preliminatu		Erogatu		Plus, Minus	
			fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
VII. Fundatiunea Tofaléna.								
29	1	Dóue stipendii	40	—	20	—	—	20
30	2	Taxa administrativa	16	11	16	11	—	—
—	3	Elocatu in cass'a de pastrare	—	—	2	81	—	—
—	4	Imprumutatu fondului Associatiunei	—	—	59	89	—	—
			56	11	98	81	—	20
VIII. Fundatiunea anonima (Brasiovu).								
31	1	Taxa administrativa	3	82	3	82	—	—
—	2	Elocatu in cass'a de pastrare	—	—	4	97	—	—
—	3	Imprumutati fondului Associatiunei	—	—	14	18	—	—
			3	82	22	97	—	—
IX. Fundatiunea Timoteiu Cipariu.								
32	1	Dotatiunea fondului Associatiunei	—	—	13	34	—	—
—	2	" societatii teatrului	—	—	6	66	—	—
			—	—	20	—	—	—
X. Fundatiunea G. B. V.								
33	1	Taxa de administrare	31	90	31	90	—	—
34	2	Estradatu fundatoriului	—	—	148	10	—	—
			31	90	180	—	—	—
XI. Fundatiunea Pop Maior.								
—	1	Taxa de administrare	12	02	12	02	—	—
—	2	Elocatu in cass'a de pastrare	—	—	1	81	—	—
—	3	Imprumutatu fondului Associatiunei	—	—	59	98	—	—
			12	02	73	81	—	—

I. St. Siulutiu m. p.
controlor.

Eugen Brote m. p.
cassariu.

presentu si confrontându-lu cu registrulu de cassa si documentele respective, l'a aflatu in regula.

Const. Stezariu m. p.

E. Macelariu m. p.

Starea averei Asociatiunii transilvane pentru literatur'a româna

I. Fondulu Asociatiunei.

A. Active:

	fl.	cr.	fl.	cr.
1 Numerariu:				
Bani gat'a in cassa			378	61
2 Realitati:				
a) Cas'a din Sibiu, strad'a morii Nr. 8	37870	84		
b) Edificiulu scólei de fete	63826	45		
c) O realitate din Vidr'a	300	—	101997	29
3 Efecte publice:				
a) fl. 300 imprumutulu statului ex 1860 à 139	417	—		
b) fl. 6500 actii „Transilvani'a“ à 100	6500	—		
c) fl. 100 acti'a drumulu feratu Szatmar-Nagybanya à 100	100	—		
d) fl. 100 acti'a „Gesellschaftshaus“ din Sibiu à 100	100	—	7117	—
4 Debitori:				
a) Ludovic Mehesiu din Mehadia anticipatiune	200	—		
b) Emilian Popoviciu	50	—		
c) Adam Szilagyi	50	—		
d) Despartiaméntulu Sighisiór'a	42	25		
e) Rubin Patiti'a, avocat	25	—		
f) In cass'a de pastrare:	—	—		
aa) George Boeriu, Vad.	—	—		
bb) Fondului asociatiunei	32	38	399	63
5 Mobiii:				
Conformu inventariiloru speciali			7742	32

Sum'a Activelor 117634 85

B. Pasive:

Anticipatiuni			8036	87
Sum'a Activelor curate			109597	98

II. Fundatiunea Marinoviciu.

fl. 1000 renta austriaca in hartie (Maiu) à 82.75	827	50		
fl. 300 bonuri rurale transilvane à 104.25	312	75		
fl. 1100 scrisuri fonciari „Albin'a“ 6% à 100	1100	—		
Inlocati in cass'a de pastrare	96	20		
Imprumutu fondului Asociatiunei	18	86		
	2355	31	2355	31
Lature			111953	29

si cultur'a poporului român cu 31 Decemyrie 1886.

	fl.	cr.	fl.	cr.
Translature	—	—	111953	29
III. Fundatiunea Dobàca.				
fl. 1000 scrisuri fonciare „Albin'a“ 6%	1000	—		
Elocati in cass'a de pastrare	55	39		
Imprumutati fondului Asociatiunei	97	66		
	1153	05	1153	05
IV. Fundatiunea Riurènu.				
fl. 1200 scrisuri fonciare „Albin'a“ 6%	1200	—		
Elocati in cass'a de pastrare	5	11		
Imprumutati fondului Asociatiunei	59	89		
	1265	—	1265	—
V. Fundatiunea Basiota.				
fl. 500 scrisuri fonciare „Albin'a“ 6%	500	—		
Elocati in cass'a de pastrare	80	31		
Imprumutati fondului Asociatiunei	4	31		
	584	62	584	62
VI. Fundatiunea Galliana.				
fl. 1400 scrisuri fonciare „Albin'a“ 6%	1400	—		
Elocati in cass'a de pastrare	69	13		
Imprumutati fondului Asociatiunei	69	60		
	1538	73	1538	73
VII. Fundatiunea Tofalèna.				
fl. 1600 scrisuri fonciare „Albin'a“ 6%	1600	—		
Elocati in cass'a de pastrare	60	09		
Imprumutati fondului Asociatiunei	59	89		
	1719	98	1719	98
VIII. Fundatiunea anonima (Brasiovu).				
fl. 300 scrisuri fonciare „Albin'a“ 6%	300	—		
Elocati in cass'a de pastrare	103	95		
Imprumutati fondului Asociatiunei	14	18		
	418	13	418	13
Lature			118632	80

	fl.	cr.	fl.	cr.
Translature	—	—	118632	80
IX. Fundatiunea Timoteiu Cipariu.				
fl. 500 imprumutulu statului ex 1860 à 137.50	687	50		
	687	50	687	50
X. Fundatiunea G. B. V.				
fl. 3000 prioritati transilvane à 100	3000	—		
fl. 300 actii „Albin'a“ à 100	300	—		
	3300	—	3300	—
XI. Fundatiunea Pop Maior.				
fl. 1200 scrisuri fonciare „Albin'a“ 6% à 100	1200	—		
Elocati in cass'a de pastrare	38	56		
Imprumutatu fondului Asociatiunei	59	98		
	1298	54	1298	54
			123918	64
XII. Deposite.				
Monumentulu Andreiu Muresianu	2327	58		
Despartiemântulu XVII. Reghinu	236	58		
Siomcuta-mare	55	26		
Societatea pentru infintiarea Teatrului	52	56		
George Boeriu pentru scól'a de fete	21	78		
Societatea „Transilvani'a“	487	50		
Fundatiunea „Contiuana“	665	—	3846	26

Recapitulatiune

		Starea averei in anulu 1885		Starea averei in anulu 1886		+ crescutu — scadiutu	
		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
I.	Fondulu Asociatiunei	100384	80	109597	98	+ 9213	18
II.	Fundatiunea Marinoviciu	2338	89	2355	31	+ 16	42
III.	„ Dobăca	1101	14	1153	05	+ 51	91
IV.	„ Riurénu	1204	87	1265	—	+ 60	13
V.	„ Basiota	576	46	584	62	+ 8	16
VI.	„ Galliana	1465	86	1538	73	+ 72	87
VII.	„ Tofaléna	1657	28	1719	78	+ 62	50
VIII.	„ anonima (Brasiovu)	398	98	418	13	+ 19	15
IX.	„ Timoteiu Cipariu	696	—	687	50	— 8	50
X.	„ G. B. V.	3258	—	3300	—	+ 42	—
XI.	„ Pop-Maior	1236	75	1298	54	+ 61	79
		114319	03	123918	64	+ 9608 — 8	11 50

Sibiiu, in 31 Decemvrie 1886.

Eugen Brote m. p.,
cassariu.

Siulutiu m. p.,
controlor.

Subsemnat'a comisiune esaminându acestu inventariu l-a aflatu in regula.

Sibiiu, 23 Iulie 1887.

Const. Stezariu m. p.

Elia Macelariu m. p.

Proiectu de budgetu alu Asociatiunei transilvane pentru lite-

Venite.

I. Fondulu Asociatiunei.

		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
1	Taxe dela membrii ordinari	—	—	2500	—		
2	Prenumeratiuni la fôia	—	—	30	—		
3	Chirii dela cas'a din Sibiiu strad'a morii Nr. 8	—	—	1450	—		
4	Interese dupa efecte publice:						
	a) fl. 300 imprumutulu statului ex 1860	9	40				
	b) fl. 6500 actii Transilvani'a	351	—				
	c) fl. 100 actii drumulu feratu Szatmár-Nagybánya	—	—				
	d) fl. 100 actii Gesellschaftshaus din Sibiiu	2	30	362	70		
5	Taxa de administrare dela fundatiuni si depozite:						
	a) fundatiunea Marinoviciu	23	55				
	b) „ Dobâca	11	53				
	c) „ Riurénu	12	65				
	d) „ Basiota	5	85				
	e) „ Galliana	15	39				
	f) „ Tofaléna	17	20				
	g) „ anonima	4	18				
	h) „ G. V. B.	33	—				
	i) „ Pop-Maioru	12	99				
	l) Monumentulu A. Muresianu	23	28				
	m) Despartieméntulu XVII Reghinu	2	36				
	n) „ Siomcuta mare	—	55				
	o) Societatea pe infiintierea teatrului	—	52				
	p) fundatiunea Contiuana	6	65	169	70	4512	40

II. Fundatiunea Marinoviciu.

6	Venitu dupa efecte publice:						
	a) fl. 1000 renta austriaca	42	—				
	b) fl. 300 bonuri rurale	14	64				
	c) fl. 1100 scrisuri fonciare Albin'a 6%	66	—	122	64		
7	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 96.20	4	81				
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 18.86	—	94	5	75	128	39

III. Fundatiunea Dobâc'a.

8	Venitu dupa fl. 1000 scrisuri fonciare	—	—	60	—		
9	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 55.39	2	77				
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 97.66	4	88	7	65	67	65

IV. Fundatiunea Riurénu.

10	Venitu dupa fl. 1200 scrisuri fonciare	—	—	72	—		
11	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 5.11	—	26				
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 59.89	2	99	3	25	75	25

Transportu	—	—	—	—	4783	69
----------------------	---	---	---	---	------	----

ratur'a romàna si cultur'a poporului român pe anulu 1888.

		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
S p e s e.							
I. Fondulu Asociatiunei.							
1	Secretariului I-lea remuneratiune	400	—				
2	Secretariului II-lea remuneratiune	300	—				
3	Cassariului remuneratiune	200	—				
4	Bibliotecariului remuneratiune	60	—				
5	Cancelistului remuneratiune	300	—				
6	Servitoriului remuneratiune	180	—				
7	Spese de cancelarie	150	—				
8	Spese cu realitatile (contributiune, reparaturi merunte si diverse) .	450	—				
9	Spese cu fôl'a „Transilvani'a“	550	—				
10	Dotatiunea bibliotecii	100	—				
11	Spese estraordinare	100	—				
12	Unu stipendiu pentru tineri sau tinere care invétia la unu institutu industrialu din patrie .	60	—				
13	Unu stipendiu pentru perfectionarea in meseri'a de lemnaritu .	100	—	2950	—	2950	—
II. Fundatiunea Marinovicu.							
14	Unu stipendiu	—	—	60	—		
15	Taxa de administrare	—	—	23	55		
						83	55
III. Fundatiunea Dobàc'a.							
16	Unu stipendiu	—	—	50	—		
17	Taxa administrativa	—	—	11	53	61	53
IV. Fundatiunea Riurénu.							
18	Unu stipendiu	—	—	40	—		
19	Taxa administrativa	—	—	12	65	52	65
	Transport	—	—	—	—	3147	73

		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
	Transportu	—	—	—	—	4783	69
	V. Fundatiunea Basiota.						
12	Venitu dupa fl. 500 scrisuri fonciare	—	—	30	—		
13	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 80.31	4	01	—	—		
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 4.31	—	21	4	22	34	22
	VI. Fundatiunea Galliana.						
14	Venitu dupa fl. 1400 scrisuri fonciare	—	—	84	—		
15	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 69.13	3	46	—	—		
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 69.60	3	47	6	93	90	93
	VII. Fundatiunea Tofalena.						
16	Venitu dupa fl. 1600 scrisuri fonciare	—	—	96	—		
17	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 60.09	3	01	—	—		
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 69.89	3	50	6	51	102	51
	VIII. Fundatiunea anonima (Brasiovu).						
18	Venitu dupa fl. 300 scrisuri fonciari	—	—	18	—		
19	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 103.95	5	21	—	—		
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 14.18	—	71	5	92	23	92
	IX. Fundatiunea Timoteiu Cipariu.						
20	Venitu dupa fl. 500 imprumutulu statului ex 1860	—	—	20	—	20	—
	X. Fundatiune G. B. V.						
21	Venitu dupa fl. 3000 prioritati trans.	—	—	150	—		
22	Venitu dupa fl. 300 actii Albin'a	—	—	30	—	180	—
	XI. Fundatiunea Pop Maior.						
23	Venitu dupa fl. 1200 scrisuri fonciari	—	—	72	—		
24	Venitu dupa capitale elocate:						
	a) in cass'a de pastrare fl. 38.56	1	93	—	—		
	b) la fondulu Asociatiunei fl. 59.98	3	—	4	93	76	93
	Suma totala	—	—	—	—	5312	20

Din sedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana

Iacobu Bologa m. p.,
vice-presidentu.

		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
	Transportu	—	—	—	—	3147	73
	V. Fundatiunea Basiota.						
20	Unu stipendiu	—	—	20	—		
21	Taxa administrativa	—	—	5	88		
						25	88
	VI. Fundatiunea Galliana.						
22	Unu stipendiu	—	—	60	—		
23	Taxa administrativa	—	—	15	38		
						75	38
	VII. Fundatiunea Tofaléna.						
24	Doue stipendii à fl. 20	—	—	40	—		
25	Taxa administrativa	—	—	17	29		
						57	29
	VIII. Fundatiunea anonima (Brasiovu).						
26	Taxa administrativa	—	—	4	18		
						4	18
	IX. Fundatiunea Timoteiu Cipariu.						
27	Dotatiunea fondului Asociatiunei	—	—	13	34		
28	Dotatiunea societatii teatrului	—	—	6	66	20	—
	X. Fundatiunea G. B. V.						
29	Taxa administrativa	—	—	33	—		
30	Fundatoriului restulu	—	—	147	—	180	—
	XI. Fundatiunea Pop Maior.						
31	Taxa administrativa	—	—	12	98		
						12	98
	Suma totala	—	—	—	—	3523	44

si cultur'a poporului român, ținuta in Sibiiu la 16 Augustu 1887.

Dr. I. Cristianu m. p.,
secretariu al II-lea.

ad. Nr. 368/1887.

Consemnarea

de stipendiatii si ajutoratii dela adunarea generala din Alb'a-Iuli'a ținuta in 8 Augustu 1886 până in 28 Augustu 1887.

Teodor Vador din fundatiunea Galiană cu . . .	60 fl.
Iónu Ratiu " " Dobâca " . . .	50 fl.
Iónu Radu " " Riureanu " . . .	40 fl.
Victori'a Filipescu dela Asociatiunea transil. . .	60 fl.

Dela societatea „Transilvania“ din Bucuresci:

Aurelu Popu invetiaceleu de pantofariu . . .	25 fl.
Mateiu J. Jig'a " " masariu . . .	25 fl.
Vasilie Buteanu " " dubelaria . . .	25 fl.
Liviu Crisianu " " tipografia . . .	25 fl.
Nicol. Culceriu " " cismariu . . .	25 fl.
Iuliu Popu " " faurie . . .	25 fl.
Iónu Turcu " " rotarie . . .	25 fl.
Iónu Popu " " pantofariu . . .	25 fl.
Iónu Opreanu " " faurie . . .	25 fl.
N. Celegreadeanu " " " . . .	25 fl.
George Rusu " " masariu . . .	25 fl.
Pamfilie Musa " " templaria . . .	25 fl.
Pavel Jurca " " croitoriu . . .	25 fl.
Nicolau Pora " " cismasiu . . .	25 fl.
Romulu Lang'a " " masariu . . .	25 fl.
Petru Câmpeanu " " pantofariu . . .	25 fl.

ad Nr. 368/1887.

Conspectu

alu membriloru înșinuati dela adunarea generala din Alb'a-Iuli'a (8 si 9 Augustu 1886 până 28 Augustu 1887.)

a) Ca membrii pe viatia: Brote Eugenu, cassariu in Sibiiu; Romanu Toma sen. economu Sebesiulu inferioru; Baritiu Octavianu, profesor in Naseudu; Lascu George, proprietariu in Ampoiti'a.

b) Ca membrii ordinari: Cristea Vasiliu, preotu in T. Sarvadu; Barnutiu Demetriu, notariu in Halmagi; Lobotiu Patriciu, preotu in Silvasiu; Sajtosi Vasiliu, proprietariu in Csomaköz; Căndea Ioan, protopopu in Avrig; Rosca Dr. Remus, asesoru in Sibiiu; Prie Costandinu, preotu in Sacadate; Cimponeriu Atanasiu, jude reg. si avocat in Sibiiu; Baritiu G. Ieronimu, oficialu la Albina in Sibiiu; Balasiu Radu, oficialu la Albina in Sibiiu; Popu Ioanu de Galatiu, avocat in Sibiiu; Popa Ioanu, avocat in Sibiiu; Lucuța Pantilemonu, c. r. cap. in p. in Sibiiu; Romanu Costandinu Ioanu, primariu in Sebesiulu inferioru; Ivanu Georgiu, notariu in Sebesiulu inferioru; Tatar Ioanu, primariu in Sebesiulu superioru; Pópa Isaia, clericu si docente in Ognă; Barcianu P. Sabinu, profesor in Sibiiu; Bes'a Pavelu, preotu in Borgo-Prundu; Negrea Gligore, perceptoru in Fagarasiu; Dan Iuliu, protopopu in Fagarasiu; Dr. Popu Stefanu, medicu in Fagarasiu; Duvlea Ilarianu, avocat in Fagarasiu; Maieru Gligoru, jude reg. in Fagarasiu; Micu Dr. Andreiu, avocat in Fagarasiu; Dejenariu Ioanu, contabilu in Fagarasiu; Necsia

Stefanu, controloru in Fagarasiu; Munténu George, diriginte in Vistea infer.; Pavelu Alesandru, concipistu in Fagarasiu; Metianu Aldulénu, pretoru in Arpasiulu inferioru; Negrea Laurianu, arendatoru in Sâmbat'a inferiôra; Aronu Ioanu, docente in Brasiovu; Popeneciu Iacobu, vice not. comit. in Fagarasiu; Munténu Eftemie, ospatariu in Sibiiu; Hodosiu Enea, profesor in Sibiiu; Ungurénu Emanoilu, advocatu in Timisiôr'a; Rehau, comuna politica; Pianulu inferioru, comuna politica; Ghibu Simionu, preotu in Pianulu superioru; Munténu Ioanu, avocat in Alba-Iuli'a; Albini Septimiu, profesor in Sibiiu. Lucaciu Petru, secretariu la societatea de mine „Concordia“ in Abrudu; Butalani Petru, economu in Șasa; Nicóra Petru, economu in Lupsia.

ad. Nr. 368/1887.

Consemnarea

membriloru asociatiunei transilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului român, cari au repozatu dela adunarea generală din Alb'a Iuli'a ținuta la 8 Augustu 1886.

Irimia Circa in Bucuresci, Clemente Lupsiai in Rodna-vechie si P. A. Vlassa, v.-protopopu in Indolu *).

Conspectulu

cartiloru intrate la bibliotec'a Asociatiunei transilvane in trimestrul Aprilie — Iunie 1887.

- Magyar tudományos Akademia:
 - Értesítője 1—3 szám XXI év. f. (1887)
 - Értekezések a történelmi tudomány köréből XIII/6
 - Értesítő, math. és természettudomány V/6.
- Biblioteca nazionale centrale di Firenze:
 - Bolletino delle pubblicazioni italiane 1887 Nr. 32, 33,
 - Tavalo sinotica delle publ. italiane nel 1886.
- Biblioteca nazionale centrale Vittorio Emanuele di Roma:
 - Bollettine delle opere moderne straniere vol II Nr. 1,
 - Indice alfabetico delle opere 3 fasc.
- Academi'a româna, Bucuresci:
 - Etymologicum magnum Romaniae I/4.
 - Hurmuzachi E. documente privitoare la istori'a Romaniloru v. I. (1199—1345).
- Dimiauu C. Stuparitul, Brasiovu 1887.
- Munkácsi B. Dr. Votják népköltészeti hagyományok Budapesta 1887.
- Aurelianu P. Economi'a nat. revista IX Nr. 18. 19.
- Protocolulu conferintiei aleg. rom. din cerc. Lugosiu, Fagetu si Zorlentiulu mare (1884).
- Popescu I. Psihologi'a empirica sau sciinti'a despre sufletu intre marginile observatiunei, edit. II. Sibiiu Bucuresci 1887 donat. autor.

Sibiiu, in 30 Iunie. 1887.

Dr. I. Crisianu m. p.,
bibliotecariu.

*) Daca cumva voru fi repausatu si altii dintre membrii, nu se pôte sci, din cauza că cei mai de aprôpe ai loru nu anuntia pe Comitatu.

Bibliografia.

*(Carti scolare admise.) Inaltulu ministeriu ung. de culte si instructiune publica, cu ordinatiunea sa Nr. 21,817, a admisu in principiu cartile de lectura compuse de dlu Vasile Petri si adeca:

1. „Nou Abcdariu românesc“ si
2. „Legendariu sau carte de cetire pentru scólele poporale, partea I, pentru alu 3-lea si alu 4-lea anu de scólă.“ indigitându modificările de introdusu in ele la procsim'a editiune si celu multu in decursulu urmatoriloru 2 ani de scóla (1887—8 si 1888—9), ér pâna atunci cartile suntu admise chiaru si in compunerea loru de astadi. Scirea acésta va interesa pe toti acei invetiatori si barbati de scóla, cari au introdusu sau voru a introduce in scóla aceste carti de lectura, pe cari insusi inaltulu ministeriu ung. de culte si instructiune publica le-au numitu „metodice“.

— „Romänische Revue,“ pol. lit. Zeitschrift. Direction: Resicza, Banat. Herausgeber Dr. Cornelius Diaconovich. Heft VIII. pro August 1887 (III. Jahrg.) Inhalt: Die gr.-or. romänische Kirche in Ungarn und Siebenbürgen. — Rundschau. (Die Romänen hüben und drüben. — Vom Culturverein. — Sachsen und Romänen. — Die romänische Nationalität im ungar. Staate. — Der Ausflug des ungarischen Schriftstellervereins nach Siebenbürgen. — Irredentistisches.) — Dunare Voinicul. Eine romänische Volkssage, erzählt von P. Ispirescu, deutsch von Alexander Diaconovich. — Geographisches über Siebenbürgen, die Moldau und die Walachei aus dem Jahre 1597. — Die Chronik des Huru und die grosse militärische Expedition in die Moldau des ungarischen Königs Ladislaus Cumanus ad reducendos Cumanos fugitivos. (Ein in der Geschichte Ungarns, so wie in der Geschichte der Nachbarländer verschwiegenes historisches Factum.) Von Sim. Mangiuca. (Forts.) — Literatur. „Die romänischen Gesetze und ihr Nexus mit dem byzantinischen und slawischen Recht“ von Dr. J. L. Pic. — „Zur Geschichte der Bucovina“ von Dr. D. Onciul. — „Pädagogicum in Arad“ von J. Vuia).

Se mar afla de vendiare si se potu avea prin librari'a Wilh. Krafft in Sibiiu cu pretiuri fixe:

— Georgie Lazaru si scóla romana memoriu de P. Poenariu si G. Sion membrii ai academiei. Bucuresci 1871 40 cr.

— Memorialulu reprezentantiloru alegatoriloru romani adunati la Sibiiu in a. 1881 publicatu in patru limbi, pretiulu in fiacare limba scadiutu la 80 cr. (2 lei n.).

— Actele conferintiei electorale a reprezentantiloru alegatoriloru romani, tinuta in Iuniu 1884. 50 cr.

— Raportulu lui Avramu Iancu despre faptele bellice din a. 1848/9. 40 cr. v. a.

— Raporturile prefectiloru Simionu Balintu si I. Axente Severu din anulu 1884/9. Pretiulu 40 cr.

— Istori'a regimentului II. granitariu romanescu din Transilvani'a de G. B. 40 cr. v. a.

— Dictionariu ungurescu-romanescu de G. Baritiu, 41 côle tiparite. 3 fl. v. a.

Diverse.

Schönes Kind*)

O! holdes Kind gib Kunde
Vom Land', das dich gebär
Mit lächelnd süßem Munde
Mit Aeuglein lieb und klar.

Welch vielbeglückter Engel
Bracht' aus dem Himmel dich!?
Auf diese Welt voll Mängel
Als Fremdling! her, o sprich!

Ein Lichtbild voller Helle
Bist du, in gold'nem Glanz
Des ew'gen Glückes Quelle,
Erlösungselig ganz!

Vom Himmel stiegst du nieder!
Und deiner Stimme Ton
Bringt Trost, wie fromme Lieder
Wenn bange Stunden droh'n!

Aus dem Romänischen des W. Alecsandri übersetzt.

Hermannstadt am 7 Juli 1883.

Eugen Müller.

Traductiune unguresca a poesiei lui Vasilie Alexandri.

A latin népfaj éneke**).

Irta: Alexandri Vazul.

A latin népfaj a királynő
A népek közt, kik itt nagyok;
Dics-csillagot hord homlokán ő,
Mely mindenkorra főnragyog.
Rendeltetése: csak előre
Hatolva lépni nagyszerűn,
Elől megy ő, — népek vezére, —
Nyomán világot szórva hűn.

*) Cu parere de reu observamu la acésta traducere nimerita, ca publicarea ei a intardiatu pâna acum din cause independente de noi. De altmenea ea ér destinata dela inceputu pentru „Observatoriu“, care inse prea era incurcatu in luptele politicei militante, de regula atatu de prosaice, lipsite adesea de sentimentulu frumosului, încatu alaturea cu ea poesi'a sémena a ironia. Suntemu recunoscatori ilustrului domnu Müller pentru acésta atentiune precumu suntemu si la alti compatrioti sasi, cari inalatiati mai pre susu de luptele politice, simtu placerea de a se ocupá in modu impartialu si de mersulu literaturiei romane.

Redactiunea „Transilvaniei.“

**) Rass'a latina s'a mai tradusu si de altii in limb'a magiara, noue inse ni se pare ca acésta traductiune a dlui Rápolty este un'a din cele mai nimerite. Dsa ni-o tramisesse pentru „Observatoriu“ într'unu timpu in care lucrari literarie nu incepeau in acelu diariu imbultitu pe atunci foarte tare de cestiuni politice.

Réd. Tr.

A latin népfaj deli szűzlány,
Édes búbája elragad;
Az idegen, őt látva utján,
Térdre borúl a vágy miatt.
Ő fürge, szép, s mosolyg örökre,
Felhőtlen, enyhe ég alatt;
A ragyogó nap az ő tükre,
S fürdője tenger, — hab-smaragd.

A latin faj dús minden kincsben
Amik e földön termenek,
S a többi nép-testvérrel minden
Jávat örömmel osztja meg.
De rettentő, ha gyúl haragra,
S megváltó karja bárkiért —
Lesújt a durva zsarnok hadra,
S ha küzd ön-dicsőségiért.

Midőn a szent bíró előtt majd
A végítélet napja kél,
S megkérdik ottan a latin fajt:
„A földön, szólj, — te mit tevé?”
Fenhangon ő felel eképen:
„Uram! ott lent, minden felek
Csudálattal betelt szemében:
Én téged képviseltelek!”

Brassó, 1878 Julius 30-án.

Rápolty Károly.

Bradul la morti.

E datin'a la Cugiru lângă Orascia, că la mormântulu
unui fecioru sè se implante unu braduii, care se aduce dela
munte cu multa ceremonia, de către feciori si fete mari in-
bracati că de serbatore. Acelu braduii ilu imbraca cu flori,
si in cój'a lui se taia diferite figuri: apoi ilu iau căti-va fe-
ciori pre mări, ér' fetele vinu indereptu cãntandu si tinendu-se
cu mările pre dupa capu.

Pre drumu se cãnta:

Bradule, bradule,
Ce rëndu ai avutu,
De tã-ai scoboritu
Dela locu pietrosu,
La locu marghelosu?
Eu rëndu nu-amu avutu
Da la mene oru venitu
Patru cincii voinici,
Toti cu capulu голу,
Si toti cu topóra,
Toti se me dobóra,
Pana m'au taiatu
Mioru totu fluiertu,
Si s'an laudatu,
Cã ei m'oru sadi
La mijlocu de satu.
La celu locu chitatu.
La lipa fantana
Unde-i apa buna,

In cornu de gradina.
Da ei m'au saditu
La capu de voinicu,
La celu locu jalnicu.
Bradule, bradule,
Nu te superã,
Ca voinicu-mi are
Unu dulce de taica
Si o dulce maica
Si frati si sorori,
Veri si verisiore,
Se voru adunã
Si te-oru lacramã,
De nu tei uscã.

(Dupa totu rëndulu se repetiesce Bradule bradule nu te superã.)

In casa se cãnta:

Voinice, voinice,
Nu-mi place, nu-mi place,
Ce nevasta mi ai.
Inalta minunata,
Inalta si subtile,
Crescuta 'n padure,
Taiata 'n secure.
Voinice, voinice.
Nu-mi place nu nu!

Cu ce-i imbracata,
Cu haina uscata.
Voinice, voinice,
Nu-mi place nu, nu,
Cu cei invelita,
Cu frundia incretita.

(Dupa fie-care rëndu se repetiesce Voinice, voinice etc.)

I. P. Ignatu.

Scól'a superióra de fetitie din Sibiiu.

(Continuare din Nr. 13—14)

Transportu din Nr. 13—14: 7857 fl. 42 cr., 200 fl. in
obligatiuni, 932 fl. 43 cr. in libele de depuneri.

Pentru scól'a de fete au mai incursu:

Pe list'a Nr. 4. (Colectoru Dl. Partenie Cosm'a,
directoru la institutul „Albin'a”) dela domnulu Dr. Ioanu
Majoru, advocatu in Lugoj, sum'a de 100 fl. v. a.

Prin Domnulu (Colectoru Gregoriu Serbu, parochu
in Teusiu) dela Gregoriu Serbu, parochu 1 fl.; Efremu Ratiu,
primariu 2 fl.; N. N. Spiritu romanesu 1 fl.; Balanu, ser-
ginte 1 fl.; Iacobi Lucaci, curatoru 1 fl.; Vasilie Ratiu,
proprietariu 1 fl.; Ioanu Teusianu 1 fl.; M. Turturenu, in-
ventatoriu 1 fl.; T. Radu, studentu 20 cr.; Stefanu Pop'a, pro-
prietariu 20 cr.; toti din Teusiu; dela Aronu Boieru, vice-
protopopu in Aiudu 1 fl.; si Aureliu Piposiu, studentu uni-
versitar in Alb'a-Iuli'a 60 cr. cu totu pe list'a Nr. 183 11 fl. v. a.

Sum'a totala fl. 7968 42 cr.; in obligatiuni 200 fl.; in
libele de depuneri 932 fl. 43 cr.

Comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a ro-
mãna si cultur'a poporului român.